

Αντιπολεμικό Πρόταγμα – Θέσεις Αντιεξουσιαστικής Κίνησης

Εισαγωγή

Σε παγκόσμιο επίπεδο τα πολεμικά στρατόπεδα έχουν ήδη παραταχθεί. Οι στρατιωτικές επιχειρήσεις έχουν εκτοπίσει την πολιτική μαζί με το μέχρι τώρα Διεθνές Δίκαιο. Όλοι και όλες βρίσκονται σε αναμονή μιας καινούργιας Γιάλτας και ενός νέου Διεθνούς Δικαίου που θα γεννήσουν οι πόλεμοι. Οι στρατιωτικοί συνασπισμοί αναλαμβάνουν τη διαχείριση της πολιτικής, την παραγωγή της κυρίαρχης ιδεολογίας και της μιλιταριστικής κουλτούρας, απαραίτητης για τις πολεμικές προετοιμασίες. Η ένταση αυτή της πολεμικής προετοιμασίας μάς εισάγει σε συνθήκες πολεμικού καπιταλισμού όπου τη σύγχυση κυριαρχίας – οικονομίας αναλαμβάνουν να αποσαφηνίσουν τα συνακόλουθα κράτη, με αιχμή του δόρατος τον δοκιμασμένο εθνικισμό της υπεροχής και των ηρωικών παραδόσεων. Βρισκόμαστε, με άλλα λόγια, στο περιβάλλον του μιλιταρισμού, ενός ιδεολογικού μηχανισμού για τη διασφάλιση της κοινωνικής συναίνεσης στις επερχόμενες πολεμικές εξελίξεις.

Ο επανεξοπλισμός της Ευρώπης, η συμμετοχή των «υπερδυνάμεων» σε πολεμικές συρράξεις, η στρατιωτική εισβολή των ΗΠΑ στην Βενεζουέλα, στο Ιράν και στη Μέση Ανατολή, είτε με ευθείες επιθέσεις και απειλές είτε με αγκυροβολημένο στόλο στη ΝΑ Μεσόγειο και στη θάλασσα της Ν. Κίνας, η γενοκτονία στη Γάζα και οι σφαγές στο Σουδάν και στη Σομαλία, ο πόλεμος της Ρωσίας στην Ουκρανία επί μια τετραετία αποκαλύπτουν ότι τα πολεμικά στρατόπεδα έχουν ήδη συγκροτηθεί. Επιπλέον, οι συζητήσεις ανανέωσης των εξοπλισμών επιβεβαιώνουν την προσπάθεια επέκτασης του μιλιταρισμού και στις κοινωνίες.

Ταυτόχρονα, σε παγκόσμιο επίπεδο τα αφεντικά αναδιανέμουν τις

αγορές, τους ενεργειακούς κόμβους, επεκτείνουν την λεηλασία της φύσης με εξορύξεις παντού, επαναρυθμίζοντας έτσι την εμπορευματική παραγωγή σε μια διαδικασία συγκρότησης συμμαχιών.Σ' αυτές τις περιπτώσεις τα πράγματα παίρνουν τον δρόμο τους, αφού τα κράτη και οι συνασπισμοί προβάλλουν την υπέρτατη μορφή βίας που έχουν συσσωρεύσει από το τέλος του τελευταίου πολέμου. Η προβολή του στρατού και των εξοπλισμών στον δημόσιο χώρο μετατρέπει εύκολα τον εθνικισμό σε μιλιταρισμό ως κυρίαρχη ιδεολογία, στοχεύοντας στον αφιονισμό ολόκληρης της κοινωνίας, προκειμένου να προετοιμάσει την στάση όλων μας απέναντι στα κανόνια.

Τα στρατόπεδα

Για την επέκταση της ισχύος, την αναζήτηση ζωτικού χώρου, την αναδιανομή αγορών ενέργειας, φυσικών πόρων και με τη στρατιωτικοποίηση της πολιτικής, παρατάσσονται τα στρατόπεδα.Ο Ν. Τραμπ, διαχειριστής του επικυρίαρχου κράτους των ΗΠΑ με τις 800 στρατιωτικές βάσεις σε όλο τον πλανήτη, φροντίζει να υπενθυμίσει προς φίλους και εχθρούς ποιος είναι το αφεντικό σε πλανητικό επίπεδο και σε ποια στρατηγική οφείλουν όλοι οι σύμμαχοι να υποταχθούν. Οι συγκρούσεις με τους Νατοϊκούς συμμάχους είναι μια επανάληψη της στάσης των ΗΠΑ στην κρίση του Σουέζ το 1956, όταν προτίμησε τη συμμαχία με τον Νασέρ της Αιγύπτου ενάντια στον αγγλογαλλικό στόλο. Έκτοτε, οι ακόλουθοι παρέμειναν πιστοί και υποταγμένοι.Αυτή τη φορά ο κυνισμός του επικυρίαρχου απαιτεί μια υποταγή χωρίς αξιοπρέπεια.

Ακριβώς αυτήν την πολιτική του επικυρίαρχου και του δόγματος Μονρόε επιβεβαιώνει η εισβολή στη Βενεζουέλα και η απειλή στην Γροιλανδία το επισφραγίζει. Σημαντικός παίκτης – σύμμαχος είναι το κράτος του Ισραήλ, που συμπυκνώνει την αποικιοκρατική λογική της Δύσης στη γεωπολιτική κατάσταση στη Μέση Ανατολή και την επιβάλλει. Η Αμερική δημιουργεί ξεχωριστές συμφωνίες παρά και ενάντια σε «συμμάχους», συνθήκες αιματηρής ειρήνης στη Μ. Ανατολή και προσπαθεί να κάνει το ίδιο με την Ουκρανία νομιμοποιώντας το άλλο υπό συγκρότηση στρατόπεδο. Με τις κινήσεις αυτές συντηρεί ένα νέο ψυχροπολεμικό κλίμα και

παράλληλα προσπαθεί να περικυκλώσει ενεργειακά και στρατιωτικά τον μεγάλο εχθρό που είναι η Κίνα.

Συνέπεια αυτής της τακτικής είναι ο επανεξοπλισμός της Ευρώπης με την επωνυμία Readiness 2030 (πρώην ReArm Europe 2030) στα πλαίσια της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας που γίνεται σε συνθήκες πανικού, χωρίς καμία προσπάθεια νομιμοποίησης, παρακάμπτοντας ακόμη και το ίδιο το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο. Όπως και να έχουν τα πράγματα, η δυτική αποικιοκρατική υπεροψία για την πειθάρχηση των κοινωνιών του «τρίτου κόσμου» μέσω καταστροφικών στρατιωτικών επεμβάσεων έφερε τα αντίθετα αποτελέσματα και σε πολλές περιπτώσεις ακόμη και οδυνηρές συνέπειες για το σύνολο των δυτικών κοινωνιών.

Το αντίπαλο στρατόπεδο, με πρωτοβουλία του ρωσικού κράτους, έχει εμφανιστεί ήδη στο πεδίο, κάνοντας αρχικά εξωτερική πολιτική με τον στρατό στην Κριμαία και τη Συρία, για να εισβάλει ολοκληρωτικά στην Ουκρανία πριν από 4 χρόνια. Πρόκειται για μία συμπλοκή που έχει καταγράψει ήδη εκατοντάδες χιλιάδες νεκρούς. Η Ρωσία ξεκίνησε τις εισβολές μόλις συνήλθε από τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, για να εισέλθει στο παγκόσμιο προσκήνιο ως ιμπεριαλιστική δύναμη, στη Μολδαβία (για την Υπερδνειστερία), στο Τατζικιστάν (Αμπχαζία) και στη Γεωργία (Νότια Οσετία).

Ένα αυταρχικό, ολιγαρχικό κράτος που αναδύθηκε από τη Σοβιετική Ένωση, όπου η κατασκευασμένη από το κράτος γραφειοκρατική τάξη κατέρρευσε από την στασιμότητα και τα απόλυτα αδιέξοδά της, διαλύοντας την κοινωνία στο σύνολό της. Η συγκρότησή της είναι ακόμη υπό διαμόρφωση και αυτή η ρευστότητα δημιουργεί την κατάχρηση του αυταρχισμού σε κάθε αντίσταση. Στην προσπάθεια δημιουργίας συμμαχικού στρατοπέδου βρίσκεται και ο μεγάλος εχθρός του αμερικάνικου οικονομικού ιμπεριαλισμού, η Κίνα, η οποία με ένα μοντέλο κρατικής ολοκληρωτικής εξουσίας και καπιταλιστικής οικονομίας έχει εκτοξεύσει στα ύψη τους ρυθμούς ανάπτυξης και απειλεί τη δυτική οικονομία.

Αυτοί είναι οι βασικοί πυλώνες για την διαμόρφωση του αντίπαλου στην Δύση στρατοπέδου, γνωστού ως BRICS, με την προσδοκία συμμετοχής της Βραζιλίας, της Ινδίας και της Ν. Αφρικής. Πρόκειται για υποθετική ενδεχομενικότητα, αφού καμιά συμμαχία δεν υφίσταται ανάμεσά τους και καμιά διάθεση συμμετοχής από κανέναν δεν υπάρχει στις εξελίξεις που συνεχίζονται. Όμως, συνεχίζει ο μονοπολικός κόσμος Κυριαρχίας που ζούμε και τον οποίο πρέπει να αντιμετωπίσουμε με την κοινωνική αντίσταση, όπως και στο παρελθόν, αλλά με νέους όρους κοινωνικού πολέμου.

Ιμπεριαλιστικός κρατισμός, ο χαρακτήρας της σύγκρουσης

Ιμπεριαλισμός είναι η επέκταση ισχύος του κρατισμού, η πολεμική εδαφική κατάκτηση και η σύγχρονη καπιταλιστική εκμετάλλευση πόρων και ανθρώπων. Κάθε κράτος ή εθνοκράτος, είτε μικρό είτε μεγάλο, είναι πρακτικά φορέας ιμπεριαλισμού. Όταν τον Δεκέμβρη του 1914 ο Κ. Λήμπκνεχτ, βουλευτής του Ράιχσταγκ, παρότι Σοσιαλδημοκράτης, αρνήθηκε να ψηφίσει τις πολεμικές πιστώσεις για το γερμανικό κράτος στην αρχή του πολέμου, καταγγέλλοντας τους δύο στρατοπεδικούς συνασπισμούς και τις ιδεολογίες τους, θεμελίωσε τη θέση και την στάση των επαναστατών εργαζομένων απέναντι σε αυτόν τον χαρακτήρα του πολέμου. Ταυτόχρονα, αυτή η θέση υπήρξε η αιτία συγκρότησης μιας άλλης τελείως διαφορετικής προοπτικής στο επαναστατικό πρόταγμα και φυσικά προανήγγειλε τις επαναστάσεις που προέκυψαν με το τέλος του Μεγάλου Πολέμου. Αυτή η θέση πέρασε σαν ηλεκτρικό ρεύμα σε όλα τα πολεμικά μέτωπα με αποτέλεσμα τη ραγδαία ριζοσπαστικοποίηση των στρατιωτών και το τέλος του Πολέμου.

Αργότερα «λησμονήθηκε» οριστικά από το σύνολο των καθεστωτικών σοσιαλδημοκρατικών τάσεων, αφού ενσωματώθηκαν στον εθνοκρατισμό και αντικαταστάθηκε από τον εθνικισμό και τον αντιιμπεριαλισμό, αφαιρώντας οριστικά κάθε ταξικό και εξουσιαστικό χαρακτηριστικό. Εμφανίζεται πλέον σαν στρατηγική στρατοπεδική του δήθεν «σοσιαλιστικού» (βλέπε κρατικού καπιταλισμού) ενάντια στο φιλελεύθερο καπιταλιστικό μοντέλο.

Παρά την κατάρρευση του «σοσιαλιστικού» στρατοπέδου εξακολουθεί σε αυτόν τον χώρο να υπερέχει η λατρεία των στρατιωτικών συνασπισμών και των κρατών έναντι οποιουδήποτε διεθνιστικού καθήκοντος. Αυτή την εποχή και στις σημερινές συνθήκες θα ανασύρουμε αυτή την αντιπολεμική θέση του Λήμπκνεχτ, της Λούξεμπουργκ, της Γκόλντμαν και του Μαλατέστα για να αναδείξουμε το νέο αντιμιλιταριστικό πρόγραμμα.

Είναι αλήθεια ότι η «Αντιιμπεριαλιστική», «εθνικοανεξαρτησιακή» στρατηγική εν μέσω Ψυχρού Πολέμου είχε τεράστιες επιτυχίες για το σοβιετικό μπλοκ, αφού κατόρθωσε να κατακτήσει εδάφη σε όλες τις ηπείρους, φτάνοντας στο σημείο να καθορίζει τις αποφάσεις του ΟΗΕ διαμέσου των Αδεσμεύτων.

Σε αυτόν τον «Αντιιμπεριαλιστικό» χώρο συμπεριλαμβάνονταν το ανταποικιακό, το αλυτρωτικό, το εθνικό και ακολουθούσε και το φονταμενταλιστικό – θρησκευτικό, αφού θεωρούνταν το αναγκαίο υπόβαθρο εθνικής ενότητας και ενίσχυσης της εχθρικής συνείδησης προς τη Δύση και στους συμμάχους του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού με πρώτο το Ισραήλ.

Μέσα από αυτήν τη «λαότητα» και στρατηγική γεννήθηκαν τα αντιιμπεριαλιστικά καθεστώτα με τη βοήθεια της Σοβιετικής Ένωσης. Για αρκετές δεκαετίες επιβίωσαν επιβάλλοντας αυταρχικά καθεστώτα και μονοπροσωπικές κληρονομικές δικτατορίες, οι οποίες κατέρρευσαν με πάταγο από τις κοινωνικές εξεγέρσεις. Τη σκυτάλη και σε πιο αλυτρωτική κατεύθυνση, πήραν στη συνέχεια τα φονταμενταλιστικά θρησκευτικά κινήματα, τα οποία κυριάρχησαν μετά και την επικράτηση του ισλαμικού καθεστώτος στο Ιράν, για να επιτείνουν το αδιέξοδο, οδηγώντας σε αλληπάλληλες ήττες ολόκληρες κοινωνίες.

Μέση Ανατολή

Στη Μέση Ανατολή εκτυλίσσεται εδώ και πολλά χρόνια μια αιματηρή διαδικασία, με πιο πρόσφατη αφορμή την θρησκευτική-ανορθολογική επίθεση της Χαμάς στις 7 Οκτώβρη 2023. Μιλάμε κατ' αρχάς για την συνεχιζόμενη έως σήμερα γενοκτονία στη Γάζα και την Παλαιστίνη εν γένει από τον IDF. Έπειτα από τρία περίπου

χρόνια από την τελευταία εισβολή του IDF στην Γάζα, βρισκόμαστε στην εφαρμογή μιας λύσης με εκβιασμό : επιβολή των όπλων χωρίς τη συναίνεση της παλαιστινιακής κοινωνίας. Πρόκειται, στην πραγματικότητα, για μία πρόταση του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού για τη διακυβέρνηση της νέας Γάζας χωρίς τη Χαμάς. Πάνω από χιλιάδες πτώματα, καταστροφές, ερείπια, κάτω από το βάρος ενός ανελέητου εποικισμού επιβάλλουν ένα καθεστώς και επιχειρούν να χτίσουν μια εξουσία – πρόπλασμα ίσως για ένα μελλοντικό παλαιστινιακό κράτος, που θα συμπεριλαμβάνει και την Δυτική Όχθη.

Αν μια τέτοια εξέλιξη οδηγήσει σε μια μορφή ειρήνης και γίνει αποδεκτή από τους ίδιους τους Παλαιστίνιους, δεν μας πέφτει λόγος. Οι λαοί έχουν το δικαίωμα να αποφασίζουν οι ίδιοι για το μέλλον τους. Αυτό που οφείλουμε να κάνουμε εμείς είναι να δείχνουμε την αλληλεγγύη μας σε όσους επιλέγουν να αντισταθούν από τα κάτω ενάντια σε καταπιεστικά καθεστώτα.

Θεωρούμε, όμως, ότι η τελική ειρήνη και ισορροπία στην περιοχή της Παλαιστίνης, μόνο μέσα από συνομοσπονδιακές δημοκρατικές εφαρμογές είναι δυνατή και όχι μέσα από συγκρότηση εθνοκρατών που βρίσκονται πάντα σε αναμονή του εχθρού. Το πρόταγμα της Ροζάβα (συριακό Κουρδιστάν), λίγα χιλιόμετρα πιο πάνω, μπορεί να φαίνεται μια προκλητική ουτοπία για την περιοχή Ισραήλ-Γάζα-Δ. Όχθη, είναι όμως ένα πρόταγμα που μπορεί να κινητοποιήσει τους από κάτω αυτών των γεωγραφιών.

Όσον αφορά το κράτος του Ισραήλ, αδιάψευστος μάρτυρας του κρατικού милитарισμού και επεκτατισμού του αποτελεί το γεγονός ότι ενώ έχουν αποδυναμωθεί απολύτως η Συρία με την πτώση του Άσαντ, η Χαμάς στη Γάζα και η Χεζμπολάχ στο Λίβανο, η βουλιμία για περισσότερη θανατοπολιτική αντί να κοπάσει εντάθηκε και επεκτάθηκε. Ο Μ. Νετανιάχου – αναγνωρισμένος εγκληματίας πολέμου με τη σφραγίδα του ΟΗΕ – συνεχίζει το γενοκτονικό του έργο έχοντας δίπλα του τη δύναμη του επικυρίαρχου. Αντικατέστησε με τις πρόσφατες δηλώσεις του το Διεθνές Δίκαιο με το θεολογικό – να θυμάσαι τι σου έκανε ο Αμαλήκ – και εξοντώνει κυνηγώντας Αμαλικήτες που τελειωμό δεν έχουν. Η

ισραηλινή κοινωνία με τη σειρά της εκπαιδεύεται να ζει σε καταφύγια και να υπερασπίζεται την πατρίδα απέναντι στον εξωτερικό εχθρό που την περιβάλλει. Με λίγα λόγια, ο τρόπος επιβολής του Ισραήλ στην Παλαιστίνη, αλλά και στο Νότιο Λίβανο και την ευρύτερη περιοχή εν γένει, είναι μια ολοκληρωτική συνθήκη αξιοζήλευτη στην ακροδεξιά σε όλο τον πλανήτη, που φωνάζει : ιδεολογία, οικονομία, κυριαρχία.

Ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός συνεπικουρούμενος από τον ισραηλινό επεκτατισμό και μιλιταρισμό, συνεχίζουν να βομβαρδίζουν χωρίς καμιά αφορμή ένα άλλο κράτος, αυτό του Ιράν, εξίσου μιλιταριστικό, δεσποτικό και θεοκρατικό. Οι βομβαρδισμοί των ιμπεριαλιστών, όμως, δεν αφορούν την ιρανική εξουσία, αλλά τους απλούς Ιρανούς και Ιρανές που δολοφονούνται καθημερινά σε μια διπλή κατοχή και καταστολή. Ούτε, βέβαια, τα πυρηνικά οπλοστάσια του Ιράν αφορούν οι βομβαρδισμοί που γίνονται στις υποδομές ενέργειας και παραγωγής της χώρας.

Όλοι και όλες γνωρίζουμε τι γίνεται δεκαετίες τώρα και τι έγινε πρόσφατα στο Ιράν, όπου με τις κρεμάλες και με το αίμα των εξεγερμένων κυβερνά η κληρικολαϊκή καπιταλιστική γραφειοκρατία. Η αντίσταση στο καθεστώς του Ιράν γειώθηκε μέσω μιας πολύπλευρης κοινωνικής και πολιτικής δύναμης, που εκφράστηκε με διαρκείς κινητοποιήσεις, κυρίως μετά τις διαμαρτυρίες του 2019 και την καταστολή του και έπειτα με τις εξεγέρσεις του 2022. Αυτές οι κινητοποιήσεις αποτέλεσαν την αποτύπωση του μεγάλου κοινωνικού ρήγματος στην ιρανική κοινωνία, το οποίο συνδέθηκε με τη έντονη και διαρκώς αυξανόμενη φτώχεια, την καταπίεση των γυναικών και την ανελευθερία του πολιτικού λόγου. Η αποδοχή αυτής της αντίστασης από το κοινωνικό σώμα οδήγησε στην αμφισβήτηση της πολιτικής ατζέντας του καθεστώτος. Οι κινητοποιήσεις αυτές δεν περιορίστηκαν μόνο σε συγκεκριμένες περιοχές, αλλά επεκτάθηκαν σε όλη τη χώρα και συνδέθηκαν με άλλες μορφές αγώνα, όπως οι απεργίες εργαζομένων και η ανυπακοή στις καθημερινές εντολές της κυβέρνησης. Στην ουσία, η ίδια η δομή της ιρανικής κοινωνίας απέκτησε διαρκή πολιτική και κοινωνική υπόσταση και

αυτά ακριβώς τα χαρακτηριστικά είναι που πλήττονται περισσότερο από τους βομβαρδισμούς των υποτιθέμενων απελευθερωτών.

Η Ευρώπη, που στηρίζει και ενισχύει την γενοκτονία στην Παλαιστίνη και τον πόλεμο στο Ιράν, βρίσκεται σε μια ακούσια σχετική αυτονομία συνεχίζοντας και αναβαθμίζοντας τον πόλεμο με τη Ρωσία στην προσπάθειά της να κλείσει τον διάδρομο της Βαλτικής, βομβαρδίζοντας με drones όλα τα εμπορικά ρωσικά λιμάνια με ταυτόχρονους βομβαρδισμούς στα πετρελαιοφόρα. Όλα αυτά, φυσικά, γίνονται διαμέσου της ενίσχυσης της Ουκρανίας, αλλά η συμμετοχή όλων των ευρωπαϊκών κρατών, συμπεριλαμβανομένων των κρατών της Βαλτικής, θεωρείται δεδομένη. Η πόλωση έχει φτάσει στο ζενίθ και όλοι περιμένουν τη νέα πρόταση εξόδου από τον πόλεμο της Ρωσίας.

Η περίπτωση της Ελλάδας

Το ελληνικό κράτος εντάχθηκε ενεργητικά από την πρώτη στιγμή στον πόλεμο ενάντια στο Ιράν, αλλά και ενάντια στη Ρωσία και η ένταξη στα δυτικά στρατόπεδα αναιρεί κάθε αμυντικό «εθνικό» πρόσχημα. Ο στρατός του κράτους παρατάσσεται σε ιμπεριαλιστικά στρατόπεδα για τα милитарιστικά και οικονομικά συμφέροντα του δυτικού ιμπεριαλιστικού καπιταλιστικού κρατισμού.

Νομοσχέδιο Δένδια

Φέτος, πάνω στην γενικότερη πολεμική συνθήκη του πλανήτη, ήρθε να «κουμπώσει» και ο Υπουργός Άμυνας Ν. Δένδιας με ένα νομοσχέδιο που αφορά τη γενικευμένη στράτευση του ελληνικού πληθυσμού. Ας δούμε πρώτα τι περιλαμβάνει αυτό το νομοσχέδιο και μετά τις κοινωνικές προεκτάσεις αυτής της, στην πραγματικότητα, μηχανής παιδομαζώματος. Αυτό που φανερώνεται από τις αλλαγές που φέρνει το νομοσχέδιο Δένδια είναι η πρόθεση πλήρους ελέγχου της στράτευσης των επόμενων γενιών. Εισάγεται ένα πλαίσιο πλήρους επιτήρησης των υποψήφιων φαντάρων, καθώς κάθε πολίτης υποχρεούται να ενημερώνει τη στρατολογική υπηρεσία για οποιαδήποτε αλλαγή διεύθυνσης, τηλεφώνου ή ηλεκτρονικής επικοινωνίας μέχρι το 45ο έτος της

ηλικίας του, είτε έχει στρατευθεί είτε έχει απαλλαγεί. Αυτό το μέτρο συμπληρώνεται από άλλη μια τροποποίηση που επιτρέπει στη στρατολογία να έχει πρόσβαση σε δεδομένα της ΑΑΔΕ, των ΚΕΠ και του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης για τον αυτόματο εντοπισμό ανυπότακτων. Η στρατολογία, δηλαδή, μετατρέπεται σε έναν μηχανισμό συνεχούς παρακολούθησης και ελέγχου, έχοντας τη δυνατότητα να «τσιμπήσει» ψηφιακά ανα πάσα στιγμή οποιονδήποτε θεωρεί αντιρρησία.

Περαιτέρω, οι προϋποθέσεις για την απαλλαγή από την θητεία αυστηροποιούνται, ο πλέον γνωστός τρόπος απαλλαγής, οι αναβολές υγείας (Ι5) από εδώ και στο εξής θα περνάνε αυστηρά από Στρατιωτικές Υγειονομικές Επιτροπές, χωρίς την υποχρεωτική συμμετοχή πολιτικών ιατρών. Το μίνιμουμ των αναβολών που χρειάζονται αυξάνονται από τις τρεις στις πέντε, ο στρατός γίνεται ο απόλυτος κριτής όσον αφορά την «καταλληλότητα» των υποψήφιων φαντάρων, ενισχύοντας την πειθάρχηση στους κανόνες που ο ίδιος θέτει, αγνοώντας ομάδες σαν την επιστημονική κοινότητα αλλά και ευρύτερα τη βούληση της ίδιας της ελληνικής κοινωνίας. Το νομοσχέδιο, επίσης, στοχοποιεί τις φοιτητικές και τις μαθητικές κοινότητες, πατώντας πάνω στην ήδη εντατικοποιημένη καθημερινότητα των μαθητών και των φοιτητών. Προτρέπει τους μεν να στρατευθούν στα 18 και στους δε βάζει όριο τα 28. Τελευταίο μένει το, όπως το παρουσιάζουν, «προοδευτικό» κομμάτι του νομοσχεδίου, η στράτευση των γυναικών. Με το πρόσχημα της «ισότητας», δημιουργείται η επιλογή εθελοντικής θητείας για τον γυναικείο πληθυσμό. Η γενικευμένη στράτευση φαίνεται να επεκτείνεται σε όλη την ελληνική κοινωνία.

Για να καταφέρει το ελληνικό κράτος να ενισχύσει την στράτευση της κοινωνίας, ξεκινά στηρίζοντας ένα αμυντικό δόγμα που καλλιεργείται από τα χρόνια του σχολείου και σχετίζεται με την πάγια θέση ότι το ελληνικό κράτος ουδέποτε διεξήγαγε επιθετικούς πολέμους. Το κράτος, παρουσιάζοντας τον στρατό ως μια τέλεια ευκαιρία καταξιωμένης καριέρας, πετάει το τυράκι της προσωπικής εξέλιξης στους μαθητές, που ήδη

προβληματίζονται σχετικά με το βιοποριστικό τους μέλλον κι έτσι χτίζει το αίσθημα θωράκισης της πατρίδας. Η αλήθεια είναι ότι στον στρατό διακυβεύεται μια διαφορετική οικονομική κλίμακα σε σχέση με το εκπαιδευτικό σύστημα. Φυσικά, αυτά τα μπάζετ δεν υπάρχουν για την οικονομική αποκατάσταση των στρατευμένων, αλλά για την αναβάθμιση και συντήρηση του εξοπλισμού του στρατού, λεφτά, δηλαδή, που κρατούνται από άλλες ανάγκες της κοινωνίας όπως είναι οι δημόσιες υποδομές και προφανέστατα το εκπαιδευτικό σύστημα.

Αυτό που θέλει να καταφέρει το κράτος με την αυστηροποιημένη και γενικευμένη στράτευση είναι να μπορέσει να φέρει στο προσκήνιο έναν ενθουσιασμό και μια ταυτότητα στο άτομο, να είναι πρόθυμο να πυροδοτήσει τον πόλεμο και να «υπερασπιστεί την πατρίδα». Μπορούμε να πούμε ότι στη σημερινή νεολαία έχει δημιουργηθεί μια απάθεια, παράγωγο ενός υποκριτικού ηθικού πανικού που προκύπτει από την υπόλοιπη κοινωνία (με αναφορές σε συμμορίες ανηλίκων, οπαδικές συμπλοκές κλπ). Αυτό δημιουργεί ένα κλίμα απαξίωσης της ίδιας της ανθρώπινης ζωής, προβάλλοντας τον στρατό ως την τέλεια εναλλακτική έτσι ώστε να ξαναποκτήσει την αξία και την τιμή του ο μέσος νέος. Ευρύτερα, παρατηρείται μια κοινωνία που έχει χάσει τον συλλογικό της χαρακτήρα, με μια τεμαχισμένη καθημερινή ζωή που πρέπει να συγκροτηθεί γύρω από έναν κοινό εχθρό, είτε αυτός είναι εξωτερικός (Τουρκία, Ρωσία, Ιράν) είτε είναι εσωτερικός (μετανάστες, ΛΟΑΤΚΙ+, αναρχικοί).

Ιστορικά, σε περιόδους που ενισχύθηκε η γενικευμένη στράτευση του πληθυσμού, το αποτέλεσμα ήταν η υποχώρηση του κόσμου της αλληλεγγύης και της ανθρωπιάς και η ενίσχυση του μιλιταρισμού και του στρατοπεδισμού εντός της κοινωνίας. Θα αναφέρουμε μόνο ένα ιστορικό παράδειγμα, αυτό των ΗΠΑ. Στις αρχές του 20ου αιώνα, οι Ηνωμένες Πολιτείες βίωσαν ένα πεδίο μεγάλου κοινωνικού αναβρασμού, με ισχυρό εργατικό/αγροτικό κίνημα και το κίνημα της μαύρης απελευθέρωσης στις αρχές του. Όλα αυτά έπαψαν με την αρχή του πολεμικού κλίματος εν όψει του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, που οι εργάτες στρατεύτηκαν και οι

γυναίκες οδηγήθηκαν στα εργοστάσια παρασκευάζοντας οβίδες και βάζοντας τις βάσεις για την πολεμική βιομηχανία των ΗΠΑ. Ακολούθησε ο Μεσοπόλεμος, η Μεγάλη Ύφεση και ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, με τη λήξη του οποίου η αμερικανική κοινωνία κατακερματίστηκε τελείως, ενώ προοδευτικά στοιχεία φιμώθηκαν και καταστάλθηκαν. Αυτό, όμως, που είναι σημαντικό να πούμε είναι ότι αυτά τα προοδευτικά στοιχεία κατάφεραν να ξαναβγούν στην επιφάνεια μέσω του κινήματος ενάντια στον πόλεμο του Βιετνάμ και το κίνημα για τα κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα. Αυτό το μαζικό αντιπολεμικό και αντιμιλιταριστικό κίνημα ήταν η αφορμή για να ξαναρχίσουν κοινωνικές διεργασίες εντός του αμερικάνικου πληθυσμού που είχαν παύσει χρόνια πριν.

Αυτό που χρειαζόμαστε και τώρα είναι να αρνηθούμε αυτήν την κατάσταση γενικευμένης στράτευσης που προσπαθούν να μας επιβάλλουν προς το συμφέρον κάποιων υποτιθέμενων ιδανικών. Χρέος μας είναι να αρνηθούμε την στράτευση με οποιονδήποτε τρόπο, είτε μέσω του I5 που παραμένει μια διαδικασία εφικτή για όλους, είτε δηλώνοντας αρνητές. Για να μπορέσουμε να οικοδομήσουμε μια κοινωνία βασισμένη στην αλληλεγγύη και την ανθρωπιά και όχι τον μιλιταρισμό και τον στρατοπεδισμό.

Στράτευση γυναικών

Όπως προαναφέρθηκε, μία από τις μεγάλες αλλαγές που επιφέρει το νομοσχέδιο Δένδια για τη στρατιωτική θητεία είναι η εισαγωγή της εθελοντικής στράτευσης γυναικών στον στρατό ξηράς. Σύμφωνα με την πρωτόγνωρη αυτή μεταρρύθμιση, γυναίκες από 20-26 ετών μπορούν να καταταγούν στον στρατό, εφ' όσον το επιθυμούν, για 12 μήνες, απολαμβάνοντας προνόμια όπως μοριοδότηση για προσλήψεις στο

Δημόσιο και αναγνώριση προϋπηρεσίας.

Σε μία εποχή γενικότερης πολεμικής προετοιμασίας και κλιμάκωσης σε διεθνές επίπεδο βλέπουμε το ελληνικό κράτος να χρησιμοποιεί τις γυναίκες ως επιπλέον δύναμη τροφοδότησης της πολεμικής μηχανής. Μία κίνηση, η οποία, στο όνομα μιας δήθεν προοδευτικότητας και χειραφέτησης, στην ουσία δεν στοχεύει σε τίποτε άλλο από το να νομιμοποιήσει ακόμη παραπάνω στην κοινή

γνώμη τη συνθήκη πολεμικής προετοιμασίας και να εκμεταλλευτεί ακόμη περισσότερο ανθρώπινες ζωές προς όφελος πολεμικών συγκρούσεων.

Η Ελλάδα φαίνεται και σε αυτό το ζήτημα να αντλεί έμπνευση από ένα πλέον μεγάλο πρότυπο της, το Ισραήλ. Ο κοινωνικός ρόλος του στρατού τείνει να αναβαθμιστεί και να γίνει κεντρικό κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας διαδίδοντας εντός της τη μιλιταριστική κουλτούρα, όπως έχει γίνει κι εκεί.

Σε μία γεωγραφία που οι γυναικοκτονίες αποτελούν καθημερινότητα, επιζήσασες βιασμών και κακοποιητικών συμπεριφορών επανατραυματίζονται συνεχώς από θεσμούς και θηλυκότητες αντιμετωπίζουν σεξιστικές συμπεριφορές στους εργασιακούς τους χώρους από συναδέλφους ή/και αφεντικά τους, η «ισότητα» μέσω της εθελοντικής στρατιωτικής θητείας μοιάζει με αστείο. Σε μία κατ' επιλογήν και συμφεροντολογική συμπερίληψη που εκθειάζει την πολεμική συνθήκη, γεννάει εθνικισμό, μίσος και πατριωτισμό στεκόμαστε απέναντι με κάθε τρόπο.

Πολεμική προετοιμασία σε παιδεία και έρευνα

Ο μιλιταρισμός και η στρατιωτικοποίηση της κοινωνίας δεν περιορίζονται πλέον μόνο στους εξοπλισμούς, στους στρατούς και στην κοινωνική πειθάρχηση μέσω της στράτευσης, αλλά επεκτείνονται βαθιά και στο πεδίο της ακαδημαϊκής γνώσης, της τεχνολογικής έρευνας και της παραγωγής. Τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα ενσωματώνονται σταδιακά σε διεθνή στρατιωτικά/μιλιταριστικά οικοσυστήματα, όπου η επιστημονική έρευνα παύει να παρουσιάζεται ως κοινωνική ανάγκη και μετατρέπεται σε εργαλείο γεωπολιτικής ισχύος, ανταγωνισμού και πολεμικής προετοιμασίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η υπόθεση της συνεργασίας του Ε.Μ.Π. (Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο) με προγράμματα του ΝΑΤΟ, καθώς και η προώθηση της πρωτοβουλίας DIANA (Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic), μέσω της οποίας το ΝΑΤΟ επιχειρεί να συνδέσει πανεπιστήμια, startups και ερευνητικά ιδρύματα με την ανάπτυξη τεχνολογιών «διπλής χρήσης» (dual-use technologies). Πρόκειται για τεχνολογίες που παρουσιάζονται ως κοινωνικά ωφέλιμες, αλλά

μπορούν ταυτόχρονα να αξιοποιηθούν στρατιωτικά. Για παράδειγμα, το ίδιο σύστημα τεχνητής νοημοσύνης και βαθιάς μάθησης που μπορεί να εκπαιδευτεί για ανίχνευση καρκίνου σε ακτινογραφίες, για διάγνωση σε MRI, για αυτόνομα αυτοκίνητα κλπ, μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για αναγνώριση στόχων και επιτήρηση από αυτόνομα στρατιωτικά drones και πολεμικά συστήματα (χαρακτηριστικό παράδειγμα το πολύνεκρο χτύπημα σε δημοτικό σχολείο θηλέων του Ιράν στις αρχές του 2026), καθώς η τεχνολογική βάση παραμένει ίδια και αλλάζουν μόνο τα δεδομένα εκπαίδευσης, ο σκοπός και οι χρήστες. Έτσι, καταργείται σταδιακά το όριο ανάμεσα στην πολιτική και την στρατιωτική έρευνα, ενσωματώνοντας όλο και μεγαλύτερο μέρος της ακαδημαϊκής και τεχνολογικής παραγωγής στις ανάγκες της πολεμικής βιομηχανίας.

Η ίδια η διοίκηση του ΕΜΠ αλλά και κρατικοί φορείς παρουσιάζουν πλέον αυτές τις συνεργασίες ως «εκσυγχρονισμό» και «ευκαιρία για ανάπτυξη», ενώ παλαιότερες πολιτικές ή ηθικές αντιστάσεις απέναντι στη στρατιωτική χρηματοδότηση της έρευνας εμφανίζονται ως ξεπερασμένες ή ακόμη και ως εμπόδιο στην ακαδημαϊκή ελευθερία και τη διεθνή ανταγωνιστικότητα. Μέσα από αυτή τη λογική, η τεχνητή νοημοσύνη, τα αυτόνομα συστήματα, τα drones, οι τηλεπικοινωνίες, οι αισθητήρες, η κυβερνοασφάλεια, τα data systems, η αεροδιαστημική τεχνολογία και η ενεργειακή έρευνα μετατρέπονται ταυτόχρονα σε πεδία εμπορικής αξιοποίησης και στρατιωτικής εφαρμογής. Η πολεμική έρευνα δεν εμφανίζεται πλέον ως κάτι εξωτερικό προς την ακαδημαϊκή κοινότητα, αλλά ντύνεται με τη γλώσσα της «καινοτομίας», της «κοινωνικής ωφέλειας», της «ανθεκτικότητας», της «επιχειρηματικότητας», της «ανάπτυξης» και της «ανταγωνιστικότητας».

Έτσι, συγκροτείται μια αλυσίδα: πανεπιστήμιο → έρευνα → startup → εμπορευματοποίηση → καινοτομία στον τομέα της «άμυνας» (δηλαδή στην οπλοβιομηχανία) → στρατιωτικοί οργανισμοί και κρατικοί μηχανισμοί.

Η περίπτωση του Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών

Δημόκριτου, όπου το NATO και η DIANA επιδιώκουν να εγκαταστήσουν accelerators και δίκτυα αμυντικής καινοτομίας, αποτυπώνει ακριβώς αυτή τη μετάβαση προς ένα μοντέλο όπου η γνώση ενσωματώνεται όλο και πιο οργανικά στις ανάγκες του κρατικού και διακρατικού μιλιταρισμού. Το μοντέλο αυτό παραπέμπει στο αμερικανικό πρότυπο σύμπλεξης πανεπιστημίων, venture capital, startups, πολεμικής βιομηχανίας και στρατιωτικών προμηθειών, όπου η έρευνα αξιολογείται όχι με βάση τις κοινωνικές ανάγκες αλλά με βάση τη στρατηγική και γεωπολιτική της χρησιμότητα. Ταυτόχρονα, αυτή η μετατόπιση συνοδεύεται από μια βαθιά ιδεολογική αλλαγή: η συνεργασία πανεπιστημίων με στρατιωτικούς οργανισμούς δεν παρουσιάζεται πλέον ως εξαίρεση ή ηθικό πρόβλημα, αλλά ως φυσιολογική, αναγκαία και αναπτυξιακή διαδικασία. Το πανεπιστήμιο μετατρέπεται από χώρο κοινωνικής γνώσης και κριτικής σκέψης σε κόμβο στρατηγικής τεχνολογικής ισχύος μέσα σε διεθνή στρατιωτικά δίκτυα και πολεμικές συμμαχίες. Και αυτή ακριβώς η μετάβαση αποτελεί ένα από τα πιο κρίσιμα πεδία σύγχρονης μιλιταριστικής αναδιάρθρωσης, καθώς επιχειρεί να ενσωματώσει όχι μόνο τα σώματα μέσω της στράτευσης, αλλά και την ίδια τη γνώση, την έρευνα, τη νεολαία και τη συλλογική κοινωνική φαντασία στις ανάγκες της πολεμικής μηχανής.

Αντιμιλιταριστικό πρόγραμμα – πρόταγμα

Κλείνοντας, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι σήμερα είναι ζωτική και επείγουσα ανάγκη να επαναδιατυπώσουμε ένα πραγματικά αντιπολεμικό πρόταγμα, με καθαρή ματιά μέσα στο χαοτικό του κόσμου μας. Πάνω σε αυτή τη βάση οφείλουμε να δομήσουμε ένα ευρύ και δυνατό αντιπολεμικό κίνημα, αν θέλουμε να έχουμε μια ελπίδα απέναντι στην ισοπέδωση που φέρνει ο πόλεμος. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να δηλώσουμε απερίφραστα ότι δεν θα λάβουμε το μέρος του ενός ή του άλλου κράτους ή στρατιωτικού συνασπισμού, αλλά θα αναγνωρίσουμε καθαρά ότι τα κράτη τα ίδια και οι ανταγωνισμοί τους για την επιβολή ισχύος είναι η γενεσιουργός αιτία των πολέμων. Να θυμηθούμε, δηλαδή, ότι αντιπολεμική στάση σημαίνει όχι να διαλέξουμε με ποιο στρατόπεδο θα παραταχτούμε, αλλά να αντιληφθούμε ξανά το

διεθνιστικό μας καθήκον. Να σταθούμε ενάντια στα κράτη και τις πολεμικές τους μηχανές, να αρνηθούμε τη θυσία στο όνομα των δικών τους συμφερόντων και να διατρανώσουμε την πεποίθηση ότι τις αποφάσεις για τον εαυτό τους επιβάλλεται να τις παίρνουν οι κοινωνίες οι ίδιες, χωρίς αυτόκλητους σωτήρες ένδοθεν ή έξωθεν. Και παράλληλα, με τους λαούς που εξεγείρονται απέναντι στους καταπιεστές τους, εσωτερικούς ή εξωτερικούς, να σταθούμε αδιαπραγμάτευτα αλληλέγγυοι.

Να θυμηθούμε ότι άλλα παραδείγματα είναι εφικτά. Η ιστορία, όπως έχει δείξει ότι τα μαζικά αντιπολεμικά κινήματα μπορούν να παγώσουν τα γρανάζια της θανατηφόρας μηχανής του πολέμου, άλλο τόσο έχει αποδείξει ότι οι κοινωνίες μπορούν να πάρουν τη ζωή τους στα χέρια τους και να δομήσουν μορφές οργάνωσης διαφορετικές από ό,τι μπορούσε κανείς μέχρι εκείνη τη στιγμή να φανταστεί. Κι ενώ δεν μπορούμε να υποδείξουμε σε κανέναν λαό τι θα κάνει, μπορούμε μόνο να πούμε ότι το ζωντανό πρόταγμα της Ροζάβα μπορεί να κινητοποιήσει και να εμπνεύσει. Ότι δεν είναι ο μόνος τρόπος, και σίγουρα όχι ο καλύτερος, η συγκρότηση εθνοκρατών που βρίσκονται πάντα και εκ φύσεως σε αναμονή του εχθρού.

Στα καθ'ημάς, χρειάζεται να επανενεργοποιήσουμε τη συλλογική μας φαντασία και τη σθεναρή επιμονή μας για να μπλοκάρουμε τον πόλεμο με κάθε εφικτό τρόπο. Να σταθούμε απέναντι στους επανεξοπλισμούς και να καταστήσουμε σαφές ότι, όπως και να μας τους παρουσιάζουν, δεν είναι τίποτα άλλο από μια προετοιμασία για έναν πόλεμο όπου θα στοιβάζονται αμέτρητοι δικοί μας νεκροί στο όνομα της ισχύος κάποιων άλλων. Να σαμποτάρουμε την πολεμική μηχανή με κάθε μέσο – τα πρόσφατα παραδείγματα των ναυτεργατών σε Ιταλία και Ελλάδα που μπλόκαραν κοντέινερ με πολεμικό υλικό που κατευθυνόταν στο Ισραήλ είναι απλώς κάποια από τα πολλά. Να μπλοκάρουμε την πολεμική έρευνα που έχει κατακλύσει τα πανεπιστήμια. Να μιλήσουμε για τη στράτευση, για το πώς σε έναν κόσμο που οι ισχυροί δομούν στρατούς ώστε να συγκρουστούν για το πάνω χέρι στο παιχνίδι, κάθε εθνικό, αμυντικό πρόσχημα καταρρέει. Για το ότι το να την αρνηθείς δεν

είναι ντροπή, αλλά καθήκον, και είναι εφικτό.

Στη φρενίτιδα της πολεμικής προετοιμασίας και της κατάστασης «εκτάκτου ανάγκης» είναι πολλαπλοί οι τρόποι με τους οποίους ο μιλιταρισμός, ο εθνικισμός και η στρατιωτικοποίηση εισβάλλουν στις κοινωνίες μας και το αποτέλεσμα, αν δεν το αποτρέψουμε, δεν προμηνύεται ούτε προσωρινό ούτε καλό για κανέναν μας πέραν των από πάνω. Ο πόλεμος είναι όπλο στα δικά τους χέρια, ενώ για εμάς δομούν έναν ολοένα και πιο ασφυκτικό κλοιό γύρω από την καθημερινότητα και τα κεκτημένα μας, που θα μας πνίξει, είτε τελικά πέσουν βόμβες στις δικές μας πόλεις και χωριά είτε όχι. Κι αν έρθει τελικά ο πόλεμος και σε εμάς, όλα αυτά προετοιμάζουν τη συναίνεσή μας, για τη δική μας τελικά σφαγή.

Αλλά, και πέρα από τις ζωές μας αυτές καθαυτές, πρέπει να αναστήσουμε μία ηθική που δεν θα βάζει μπροστά τα ιδιοτελή και ατομικά συμφέροντα του καθενός. Δεν γίνεται, για παράδειγμα, να αγωνιούμε για τον πόλεμο και να δρούμε εναντίον του, επειδή ανεβάζει την τιμή της βενζίνης, αλλά επειδή είναι ζήτημα ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και εν τέλει επιλογή και στάση ζωής να μην μετατρεπόμαστε σε κτήνη, που έχουν συνηθίσει το αίμα και τον θάνατο.

Να σταθούμε ανάχωμα και να σαμποτάρουμε τον πόλεμο. Να δομήσουμε ευρείες συμμαχίες, να θυμηθούμε τρόπους και να εφεύρουμε καινούριους. Και ταυτόχρονα, συλλογικά και με πείσμα, να δομήσουμε και να διαδώσουμε το δικό μας αντιπαράδειγμα, αυτό των συλλογικών, αγωνιζόμενων, ελεύθερων κοινοτήτων, εκείνων που διεκδικούν τον ζωτικό τους χώρο, την άφθονη εκείνη ζωή που δεν αξίζει να τη θυσιάσεις για τα δικά τους συμφέροντα και πολέμους. Να θυμηθούμε ότι ο δικός μας πόλεμος δεν είναι κρατικός, δεν είναι θρησκευτικός, είναι πόλεμος ενάντια στα κράτη, είναι πόλεμος κοινωνικός, απέναντι σε ό,τι μας στερεί τη ζωή, κυριολεκτικά ή μεταφορικά. Και να θυμηθούμε τελικά, ότι δεν έχουμε επιλογή. Ή η δική μας κοινωνική αντίσταση θα σταματήσει τον πόλεμο ή ο πόλεμος θα επιβάλλει την υποταγή, το δίκαιο του ισχυρού και τον θάνατο.

Συνοψίζοντας :

-Τα στρατιωτικά στρατόπεδα είναι ήδη σε δράση και συγκροτούν συμμαχίες. Τα κράτη επιλέγουν στρατόπεδο και οι πολεμικές συγκρούσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη είναι στρατοπεδικές, προαναγγέλλοντας την παράταξή τους σε ενδεχόμενο γενικευμένο πόλεμο. Το ίδιο συμβαίνει και με τον επανεξοπλισμό. Σε αυτές τις συνθήκες, δεν πρόκειται για αμυντικές δαπάνες αλλά για πολεμικές πιστώσεις και η άρνησή τους είναι το Νο1 του αντιμιλιταριστικού προγράμματος.

-Ο εθνικοί στρατοί χάνουν κάθε άλλοθι αμυντισμού και είναι η ένταξη στα στρατόπεδα που θα καθορίζει τις πολιτικές και στρατηγικές επιλογές και η συμμετοχή στο στρατό είναι μια πολεμική διαδικασία υπηρέτησης του κυρίαρχου.

-Είναι αναγκαία η συγκρότηση αντιμιλιταριστικού προγράμματος ενάντια στους εξοπλισμούς σε μια προσπάθεια ανατροπής της πολεμικής προοπτικής και των αιτιών που την παράγουν.

-Απέναντι στη Λευκή αποικιοκρατία και Λευκή κουλτούρα δεν μπορούμε να αντιτάξουμε τον Λευκό αντιδυτικισμό ή τον Λευκό οριενταλισμό αλλά δεσμούς αντίστασης ανεξαρτήτου χρώματος στη βάση της καταπίεσης από κρατικές Δημοκρατίες ή Δικτατορίες.

-Διεθνιστική σύνδεση με αντιπολεμικά κινήματα και ιδιαίτερα με τις γεωγραφίες της σύγκρουσης για τη διάδοση του αντιμιλιταριστικού κινήματος.

-Έχει ιστορικά αποδειχθεί ότι οι κοινωνικές αντιστάσεις και τα αντιπολεμικά κινήματα μπορούν να φέρουν την ήττα του πολέμου και του μιλιταρισμού που παράγεται στο δικό τους κράτος.

Γι αυτό :

ΚΑΤΩ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

-Δημοκρατικός συνομοσπονδισμός από το ποτάμι μέχρι τη θάλασσα.

-Να σταματήσουν τώρα οι πολεμικές συγκρούσεις.

-Σαμποτάζ σε κάθε πολεμική διαδικασία.

-Η συμμετοχή στον Στρατό είναι συμμετοχή στον παγκόσμιο στρατοπεδικό πόλεμο.

-Οι αμυντικές δαπάνες είναι πολεμικές πιστώσεις.

-Έξω οι εξοπλισμοί και επανεξοπλισμοί από τη ζωή και την

κοινωνία.

-Η κοινωνική αντιμιλιταριστική αντίσταση θα σταματήσει τον πόλεμο ή ο πόλεμος θα επιβάλλει την υποταγή, τη - θανατοπολιτική και το Δίκαιο του ισχυρού.

Αντιεξουσιαστική Κίνηση

Download (PDF, 512KB)

Το χρωστούσαμε το σημερινό στις 5 νεκρές εργάτριες της Βιολάντα που δολοφονήθηκαν στα κάτεργα της εργοδοσίας – Αντιεξουσιαστική Κίνηση

Ως δίκτυο συνελεύσεων της Αντιεξουσιαστικής Κίνησης βρεθήκαμε την φετινή 8η Μάρτη στα Τρίκαλα για να τιμήσουμε την μνήμη τους ενάντια στη σκύλευσή της από τα τσιράκια του εργοστασίου που έσπευσαν να αθώσουν το αφεντικό τους.

Συναντηθήκαμε με την φεμινιστική συνέλευση Φυλική Αταξία που έκανε δρώμενο για την δολοφονία των 5 γυναικών, σταθήκαμε δίπλα με την ελευθεριακή συνέλευση Τρικάλων Ανάρες, πραγματοποιώντας μαζί πορεία στο κέντρο της πόλης, όπως επίσης και με συντρόφισσες και συντρόφους από τον ΕΚΧ Σχολείο και την πόλη της Καρδίτσας. Την πορεία πλαισίωσε και το ΚΚΕ μλ.

Αναρτήσαμε γιγαντοπανό και κάναμε μαζική αφισοκόλληση,

θέλοντας με αυτόν τον τρόπο να αφιερώσουμε την σημερινή ημέρα στις 5 εργάτριες, βάζοντας το δικό μας λιθαράκι προκειμένου να νικήσει η αξιοπρέπεια μπροστά στον αγριανθρωπισμό.

Γιατί όπως φωνάξαμε σήμερα :

ΕΝΤΑΞΕΙ Η ΔΟΥΛΕΙΑ, ΕΝΤΑΞΕΙ ΚΑΙ ΤΟ ΧΡΗΜΑ

5 ΝΕΚΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ, ΑΥΤΕΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΘΥΜΑ

Αντιεξουσιαστική Κίνηση

Φωτογραφίες

Βιολάντα μπισκότα βουτηγμένα στο αίμα...

Χαράματα. Ένα τελευταίο κοίταγμα στο σπίτι και όλα είναι εντάξει, μένει λίγο ζέσταμα το μεσημεριανό. Γρήγορες κινήσεις, το ωράριο και η κάρτα δεν περιμένουν. Μια συνήθης διαδρομή για το μεροκάματο στο εργοστάσιο. Να βελτιώσουμε τη ζωή μας. Να 'ναι καλά οι άνθρωποι.

Εκεί καιροφυλακτούσε ο θάνατος. Η μέγγενη του κέρδους δεν οδηγεί στη ζωή, στο θάνατο πάντα οδηγούσε. Δεν είναι η καθημερινή ζωή της μισθωτής εργασίας αλλά και το τέλος σκληρό πολύ σκληρό για τους φίλους, τους συγγενείς και για μας όλους.

Πέντε εργαζόμενες βρεθήκαν νεκρές και 7 μεταφέρθηκαν στο νοσοκομείο από τους συνολικά 12 εργαζόμενους που βρισκόταν στη βάρδια. Στα Τρίκαλα έγινε ένα κανονικό έγκλημα του κεφαλαίου ενάντια στην εργασία. Μόνο που η εργασία είναι άνθρωποι και το κεφάλαιο είναι ένας ξερός συσσωρευμένος ιδρώτας.

Είναι ο ίδιος φόβος και ανασφάλεια που παράγει αυτή η συνθήκη και δημιουργεί την υποτέλεια, σαν να χρωστάμε χάρη κι από πάνω που δουλεύουμε. Με την ίδια την “ανάπτυξη” και την περίτρανη ελληνική επιχειρηματικότητα να συμπυκνώνονται ως ένα μείγμα καλού μάρκετινγκ και των αναλώσιμων σωμάτων των ανθρώπων σαν μία φούσκα έτοιμη να σκάσει πάνω από τα κεφάλια μας συνθλίβοντας τα. Αυτός είναι ο λογαριασμός στο τέλος: Ή τα κέρδη ή οι ανθρώπινες ζωές.

Η 8η Μάρτη είναι ημέρα αγώνα, βγαίνουμε στον δρόμο για να συνδέσουμε τον αγώνα ενάντια στην έμφυλη και κοινωνική υποτίμηση. Δεν είναι μια τελετουργική αναφορά στα δικαιώματα, ούτε μόνο μια συμβολική επέτειος χωρίς περιεχόμενο. Γεννήθηκε από πραγματικές συγκρούσεις, αγώνες χειραφέτησης εντός και εκτός των χώρων εργασίας και παραμένει επίκαιρη όσο οι ζωές υποτιμώνται μπροστά στην κερδοφορία.

Το εργοδοτικό έγκλημα στη Βιολάντα δεν είναι μια τραγική εξαίρεση. Είναι σύμπτωμα ενός τρόπου οργάνωσης της παραγωγής όπου η εντατικοποίηση, η πίεση και η εξοικονόμηση κόστους θεωρούνται αυτονόητες. Οι πέντε εργαζόμενες δεν σκοτώθηκαν από “κακή στιγμή”. Όταν η ασφάλεια αντιμετωπίζεται ως δευτερεύουσα και η ευθύνη διαχέεται για να μη βαρύνει κανέναν, τότε η τραγωδία δεν είναι ατύχημα, αλλά ένα αποτέλεσμα που δεν μπορεί να γίνει κανονικότητα.

Αυτό είναι το πραγματικό περιεχόμενο της 8ης Μάρτη: η υπεράσπιση της ίδιας της ζωής.

Η ασφάλεια, η υγεία, ο σεβασμός δεν είναι παροχές είναι στοιχειώδεις όροι αξιοπρέπειας.

Συγκέντρωση : Κυριακή 8/3 | 12:00 – Πλατεία Ρήγα Φεραίου ,

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ – ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Ο μύθος ότι το κράτος εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον καταρρέει από όλες τις πλευρές. Καταρρέει στις μεταφορές, εκεί όπου η «ασφάλεια» μετρήθηκε σε νεκρούς στα Τέμπη. Καταρρέει στην υγεία, που λειτουργεί σε μόνιμη κατάσταση κρίσης. Καταρρέει στην ενέργεια, παραδομένη σε μονοπώλια. Καταρρέει στην κατοικία, που μετατράπηκε από κοινωνικό δικαίωμα σε επενδυτικό προϊόν. Και σήμερα καταρρέει με τον πιο ωμό τρόπο στην αγροτική παραγωγή. Η εικόνα των αγροτών στους δρόμους είναι το ορατό αποτέλεσμα ενός συστήματος όπου κομματικές, κρατικές και καπιταλιστικές ελίτ διαχειρίζονται δημόσιους πόρους ως ιδιοκτησία τους, μεταφέροντας το κόστος των κρίσεων σε εκείνους που δεν έχουν καμία θεσμική ισχύ.

Το σκάνδαλο στον ΟΠΕΚΕΠΕ και η παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας δεν αποκάλυψαν απλώς πρακτικές διαφθοράς. Αποκάλυψαν τον τρόπο με τον οποίο η αγροτική πολιτική έχει μετατραπεί σε πεδίο πελατειακών δικτύων, πολιτικής κάλυψης και οικονομικής αρπαγής. Την ίδια στιγμή που μεσάζοντες, «ημέτεροι» και επιχειρηματικά κυκλώματα απομυζούσαν κοινοτικούς πόρους, χιλιάδες πραγματικοί παραγωγοί εξαρτήθηκαν πλήρως από μια ροή χρήματος που ελέγχεται από μηχανισμούς στους οποίους δεν έχουν καμία πρόσβαση. Όταν αυτό το σύστημα μπλοκάρει, η παραγωγή παγώνει και όχι επειδή οι αγρότες δεν παράγουν.

Η κρίση πληρωμών είναι δομικό χαρακτηριστικό του κράτους που λειτουργεί ως διαμεσολαβητής ανάμεσα σε ευρωπαϊκά κονδύλια και εγχώρια δίκτυα εξουσίας. Οι έλεγχοι, αναγκαίοι για τη στοιχειώδη αποκατάσταση της νομιμότητας, μετατρέπονται σε όπλο μαζικής τιμωρίας των πιο αδύναμων. Η διαφθορά παραμένει συστημική, ενώ η «εξυγίανση» εφαρμόζεται οριζόντια στους σε βάρος των αδύναμων.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ο αγρότης παρουσιάζεται είτε ως «επιχειρηματίας» που οφείλει να προσαρμοστεί, είτε ως «επιδοτούμενος» που νομιμοποιείται μόνο μέσω της εξάρτησής του από το σύστημα. Στην πραγματικότητα, όμως λειτουργεί ως φορέας ρίσκου. Αναλαμβάνει το κλιματικό, οικονομικό και κοινωνικό κόστος της παραγωγής, ενώ οι κρίσιμες αποφάσεις για τις τιμές, τις εισροές -νερό, ενέργεια, λιπάσματα, σπόρους-την αξία της γης και των προϊόντων λαμβάνονται στις πολυεθνικές, στις τράπεζες, στα συγκεντρωμένα δίκτυα εμπορίας και διανομής και στους κρατικούς μηχανισμούς που τους υπηρετούν.

Όταν αυτό το καθεστώς κλονίζεται, το κράτος στέκεται απέναντι στην κοινωνία. Καθώς η κλιματική κρίση και η έλλειψη πόρων διαβρώνουν τη σταθερότητα του καπιταλιστικού μοντέλου, το κράτος γίνεται πιο αυταρχικό, πιο πειθαρχικό, πιο επιθετικό απέναντι στην κοινωνία. Δεν προστατεύει την παραγωγή, προστατεύει τη θεσμική του αρχιτεκτονική, αναδιανέμει απώλειες και έτσι αποκαλύπτεται το πραγματικό πολιτικό αδιέξοδο.

Το ερώτημα λοιπόν που τίθεται είναι ποιος ελέγχει την αγροτική παραγωγή, για ποιον και με ποιους όρους. Και αν αυτός ο έλεγχος εδώ που φτάσαμε μπορεί να παραμείνει στα χέρια κρατικών και καπιταλιστικών ελίτ σε έναν κόσμο οικολογικής κατάρρευσης και κοινωνικής αποσύνθεσης.

Η ιστορική διαδρομή της ΚΑΠ

Η κρίση του αγροτικού τομέα στην Ελλάδα δεν είναι συγκυριακή ούτε αποτέλεσμα «κακής εφαρμογής». Είναι το αποτέλεσμα μιας μακράς ιστορικής διαδρομής πολιτικών επιλογών που εφαρμόστηκαν

με κεντρικό άξονα την Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ). Για να κατανοήσουμε τη σημερινή ασφυξία στον αγροτικό τομέα – οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική – οφείλουμε να δούμε την ΚΑΠ πέρα από ένα τεχνικό εργαλείο ρύθμισης της παραγωγής αλλά ως έναν μηχανισμό πολιτικής διαχείρισης και κοινωνικής συναίνεσης σε ευρωπαϊκή κλίμακα, ο οποίος ιστορικά συγκροτείται για να απορροφά κρίσεις, αλλά καταλήγει να τις αναπαράγει σε νέα μορφή. Η κλιματική κρίση δεν δημιουργεί αυτό το αδιέξοδο αλλά το πολλαπλασιάζει και το καθιστά ορατό.

Η ΚΑΠ θεσμοθετείται στις αρχές της δεκαετίας του 1960, στο πλαίσιο της Συνθήκης της Ρώμης, ως απάντηση στην επισιτιστική ασφάλεια ως ζητούμενο της μεταπολεμικής Ευρώπης. Το διακύβευμα είναι σαφές και βαθιά κρατικοκεντρικό. Η γεωργία αντιμετωπίζεται ως στρατηγικός τομέας ασφάλειας, ισότιμος με την ενέργεια και τη βιομηχανία. Στόχος είναι η αύξηση της παραγωγής, η σταθεροποίηση των αγορών και η εξασφάλιση εισοδήματος για τους αγρότες, μέσα από μηχανισμούς εγγυημένων τιμών και κοινής οργάνωσης της αγοράς. Σε αυτό το πλαίσιο, ο αγρότης νοείται περισσότερο ως κρίκος σε ένα σύστημα μαζικής παραγωγής, ενώ η εξουσία συγκεντρώνεται στον σχεδιασμό και στη ρύθμιση.

Ήδη από τη δεκαετία του 1970, με το Σχέδιο Mansholt, γίνεται σαφές ότι η ΚΑΠ δεν αποσκοπεί απλώς στη στήριξη των υφιστάμενων αγροτικών δομών, αλλά στη βαθιά αναδιάρθρωσή τους. Η επιδίωξη της μεγέθυνσης των εκμεταλλεύσεων, της συγκέντρωσης της παραγωγής και της αύξησης της παραγωγικότητας σηματοδοτεί την πρώτη συστηματική προσπάθεια μετατροπής της γεωργίας σε αγρο-βιομηχανικό σύστημα υψηλής αποδοτικότητας. Η κρίση που αναδύεται εδώ δεν είναι πλέον κρίση έλλειψης, αλλά κρίση αναντιστοιχίας ανάμεσα σε παραδοσιακές αγροτικές κοινωνίες και ένα μοντέλο εντατικοποιημένης παραγωγής που απαιτεί κεφάλαιο, τεχνολογία και κλίμακα.

Τη δεκαετία του 1980 γίνεται ορατή μια βασική αντίφαση της πρώτης ΚΑΠ. Το ίδιο το σύστημα που είχε σχεδιαστεί για να αυξήσει την αγροτική παραγωγή, αρχίζει να παράγει περισσότερα

απ' όσα μπορούν να καταναλωθούν ή να απορροφηθούν. Η υπερπαραγωγή δεν αποτελεί ένδειξη επιτυχίας, αλλά πρόβλημα. Τα μεγάλα πλεονάσματα προϊόντων, που έμειναν γνωστά ως «βουνά βουτύρου» και «λίμνες κρασιού», μετατρέπουν την αγροτική πολιτική σε ζήτημα δημόσιου κόστους και κοινωνικής αποδοχής. Αντί για αλλαγή του μοντέλου η παραγωγή συνεχίζει να ρυθμίζεται κεντρικά και ιεραρχικά με επιβολή νέων κανόνων ελέγχου όπως ποσοτώσεις και αποσύρσεις προϊόντων.

Το 1992 η ΚΑΠ περνά σε μια νέα φάση με τη λεγόμενη μεταρρύθμιση McSharry. Δεν πρόκειται απλώς για τεχνική αλλαγή, αλλά για απάντηση σε μια βαθύτερη πολιτική κρίση. Η εντατική γεωργία έχει ήδη προκαλέσει σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, το κόστος της πολιτικής αμφισβητείται κοινωνικά, ενώ οι διεθνείς πιέσεις στο εμπόριο καθιστούν το προηγούμενο μοντέλο δύσκολα υπερασπίσιμο. Για να διατηρηθεί, η ΚΑΠ αλλάζει λόγο. Η στήριξη των αγροτών δεν συνδέεται πλέον άμεσα με τις τιμές των προϊόντων, αλλά με το εισόδημά τους, και η γεωργία επαναπροσδιορίζεται ως «πολυλειτουργική». Δεν καλείται πια μόνο να παράγει τρόφιμα, αλλά και να διατηρεί τοπία, οικοσυστήματα και κοινωνική συνοχή στην ύπαιθρο. Αυτή η διεύρυνση, όμως, είναι κυρίως ρητορική. Η εξουσία παραμένει συγκεντρωμένη στους ευρωπαϊκούς θεσμούς, στα κράτη και στους τεχνοκρατικούς μηχανισμούς που συνδιαλέγονται με αγορές, εταιρείες εισροών και εμπορικά δίκτυα, αποκλείοντας τους παραγωγούς από κάθε ουσιαστική συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων και η πολιτική οργανώνεται όλο και περισσότερο ως τεχνοκρατική διαχείριση. Κάθε κοινωνικό ή περιβαλλοντικό αίτημα μεταφράζεται σε δείκτες, μέτρα, ελέγχους και καθεστώτα επιλεξιμότητας, μετατρέποντας τη συναίνεση σε ζήτημα συμμόρφωσης και όχι δημοκρατικής επιλογής.

Με την Agenda 2000, η ΚΑΠ επιχειρεί να δείξει ότι δεν αφορά πλέον μόνο την ποσότητα της παραγωγής, αλλά και την ανάπτυξη της υπαίθρου συνολικά. Εισάγεται ο λεγόμενος δεύτερος πυλώνας, που υποτίθεται ότι καλύπτει ζητήματα όπως η τοπική ανάπτυξη, η κοινωνική συνοχή και οι αγροτικές υποδομές. Παρ' όλα αυτά, η

αρχιτεκτονική της πολιτικής παραμένει σε μεγάλο βαθμό αμετάβλητη. Οι βασικές εισροές πόρων και εξουσίας εξακολουθούν να καθορίζονται κεντρικά, ενώ οι τοπικές κοινωνίες καλούνται να «προσαρμοστούν» σε προκαθορισμένα πλαίσια, με όρους διαχειριστικής συμμόρφωσης και όχι δημοκρατικού σχεδιασμού.

Η περίοδος από τις αρχές της δεκαετίας του 2000 έως το 2020 σηματοδοτεί μια βαθύτερη μετατόπιση της ΚΑΠ, σε αυτό που μπορεί να περιγραφεί ως ΚΑΠ της πειθάρχησης. Οι ενισχύσεις αποσυνδέονται από την ίδια την παραγωγή και παρουσιάζονται ως εργαλείο εκσυγχρονισμού και ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας. Η επιλογή αυτή υιοθετείται για να περιοριστεί η υπερπαραγωγή χωρίς να αλλάξει το κυρίαρχο μοντέλο, να ευθυγραμμιστεί η ΚΑΠ με τους κανόνες του διεθνούς εμπορίου και των αγορών. Στην πράξη, το οικονομικό και κλιματικό ρίσκο μεταφέρεται σχεδόν αποκλειστικά στον παραγωγό. Οι τιμές αφήνονται στην αγορά, οι απώλειες δεν αντισταθμίζονται συλλογικά και η ενίσχυση χορηγείται μόνο υπό όρους συμμόρφωσης. Το εισόδημα δεν εξαρτάται πλέον από το τι και πώς παράγεται, αλλά από το αν ο αγρότης συμμορφώνεται με ένα όλο και πιο σύνθετο πλέγμα κανόνων, ελέγχων και διοικητικών απαιτήσεων. Η πολιτική σύγκρουση γύρω από την παραγωγή, τις τιμές και τις αγορές αποπολιτικοποιείται και αντικαθίσταται από γραφειοκρατική επιτήρηση. Σε αυτό το πλαίσιο, ο αγρότης αντιμετωπίζεται ως διοικητικά επιλέξιμος ή μη. «Παράγει» πρωτίστως για να παραμείνει εντός του συστήματος, αποδεχόμενος ατομικά το ρίσκο και συλλογικά την αποπολιτικοποίηση της αγροτικής παραγωγής.

Η πιο πρόσφατη φάση της ΚΑΠ, για την περίοδο 2021 – 2027, ενσωματώνει ρητά την κλιματική κρίση στον λόγο και στα εργαλεία της πολιτικής. Τα οικολογικά σχήματα, οι περιβαλλοντικές δεσμεύσεις και οι εθνικοί στρατηγικοί σχεδιασμοί παρουσιάζονται ως απόδειξη μιας νέας, «πράσινης» ΚΑΠ. Ωστόσο, οι περιβαλλοντικές απαιτήσεις αυξάνονται, χωρίς να μεταβάλλεται ουσιαστικά ο έλεγχος των κρίσιμων πόρων δηλαδή του νερού, της γης, της ενέργειας, της διάθεσης στην αγορά και της ασφάλισης του κινδύνου. Η κλιματική κρίση λειτουργεί έτσι

ως πολλαπλασιαστής όλων των προηγούμενων κρίσεων, παραγωγής, εισοδήματος, νομιμοποίησης και ανθεκτικότητας, και αποκαλύπτει τα όρια ενός συστήματος που μεταρρυθμίζεται διαρκώς χωρίς να ανακατανέμει την εξουσία.

Η κλιματική κρίση, άλλωστε, δεν έρχεται σε ένα ουδέτερο πεδίο. Έρχεται σε έναν ήδη άνισο αγροτικό χώρο. Στην Ελλάδα, τα ακραία καιρικά φαινόμενα, η λειψυδρία, οι πλημμύρες και οι καύσωνες πλήττουν δυσανάλογα τους μικρούς και μεσαίους παραγωγούς. Καθώς το κλιματικό ρίσκο αυξάνεται, ο έλεγχος των εισροών παραμένει συγκεντρωμένος, η ασφάλιση είναι ανεπαρκής ή ακριβή, οι αποζημιώσεις καθυστερούν και η «προσαρμογή» μεταφράζεται σε νέες επενδύσεις που ο παραγωγός καλείται να χρηματοδοτήσει μόνος του. Έτσι, η κλιματική κρίση, αντί να γίνει αφορμή για δημοκρατικό επανασχεδιασμό της παραγωγής και των κοινών πόρων, τείνει να μετατρέπεται σε εργαλείο επιτάχυνσης της συγκέντρωσης. Όσοι αντέχουν το ρίσκο επιβιώνουν, ενώ οι υπόλοιποι εγκαταλείπουν.

Γιατί οι κυρίαρχες λύσεις δεν αρκούν

Οι κυρίαρχες απαντήσεις στην κρίση του αγροτικού τομέα εμφανίζονται με διαφορετικά ονόματα, όπως τεχνολογικός εκσυγχρονισμός, καινοτομία, ψηφιοποίηση, πράσινη μετάβαση, χρηματοδοτικά εργαλεία, αλλά μοιράζονται ένα κοινό χαρακτηριστικό. Δεν αμφισβητούν τη δομή εξουσίας μέσα στην οποία λειτουργεί η αγροτική παραγωγή και τις σχέσεις που την αναπαράγουν.

Η τεχνολογία, για παράδειγμα, προβάλλεται ως ουδέτερη λύση. Στην πράξη, όμως, η ψηφιοποίηση της γεωργίας χωρίς έλεγχο των δεδομένων μετατρέπει τον αγρότη σε παθητικό πάροχο πληροφορίας για τρίτους. Δεδομένα για το έδαφος, τις καλλιέργειες, το νερό και το κλίμα συλλέγονται, αναλύονται και αξιοποιούνται από πλατφόρμες, εταιρείες εισροών ή χρηματοπιστωτικούς φορείς, χωρίς ο ίδιος ο παραγωγός να έχει ουσιαστικό λόγο στη χρήση τους. Με αποτέλεσμα η γνώση αποσπάται από το χωράφι και επανεισάγεται ως υπηρεσία επί πληρωμή.

Αντίστοιχα, η καινοτομία παρουσιάζεται ως μοχλός μετάβασης, χωρίς να τίθεται το ερώτημα της ιδιοκτησίας και του ελέγχου της. Όταν η καινοτομία εισάγεται ως πακέτο τεχνολογιών, πιστοποιήσεων και συμβουλευτικών υπηρεσιών, χωρίς συλλογικές δομές ιδιοκτησίας και διαχείρισης τότε οι παραγωγοί καλούνται να «εκσυγχρονιστούν», χωρίς να συνδιαμορφώνουν τα εργαλεία που καθορίζουν την παραγωγή τους. Ακόμη και οι συνεταιρισμοί, που προβάλλονται ως απάντηση στην ατομική αδυναμία των παραγωγών, δεν αποτελούν από μόνοι τους εγγύηση αλλαγής. Ιδιαίτερα όταν αναπαράγουν τις ίδιες ιεραρχίες που υποτίθεται ότι αντιπαλεύουν τότε μετατρέπονται σε διαχειριστικούς μηχανισμούς επιδοτήσεων ή σε ενδιάμεσους κρίκους της αγοράς, αντί για εργαλεία συλλογικής διαπραγμάτευσης και πολιτικής αυτονομίας.

Το κοινό όριο όλων αυτών των «λύσεων» είναι ότι αντιμετωπίζουν την αγροτική κρίση ως τεχνικό πρόβλημα αποδοτικότητας, προσαρμογής ή καινοτομίας. Ωστόσο, όπως έδειξε και η ιστορική διαδρομή της ΚΑΠ, η κρίση είναι πρωτίστως πολιτική. Αφορά το ποιος ελέγχει τους πόρους, τη γνώση, τις αλυσίδες αξίας και το ρίσκο. Όσο αυτά τα ερωτήματα παραμένουν εκτός συζήτησης, κάθε νέα λύση, όσο «πράσινη» ή «έξυπνη» κι αν είναι, θα λειτουργήσει ως ακόμη ένα στρώμα πάνω σε ένα σύστημα που έχει ήδη φτάσει στα όριά του.

Μια αντιεξουσιαστική αγροτική προοπτική

Η συζήτηση για μια αντιεξουσιαστική προοπτική στην αγροτική πραγματικότητα και τη ζωή στην ύπαιθρο αποτελεί πολιτική αναγκαιότητα. Η κλιματική κρίση απαιτεί πολιτικές μετατόπισης ισχύος. Όσο οι βασικές σχέσεις ελέγχου παραμένουν αμετάβλητες, κάθε προσπάθεια προσαρμογής θα μεταφράζεται σε περαιτέρω επιβάρυνση των ίδιων υποκειμένων, των μικρών και μεσαίων παραγωγών και των αγροτικών κοινοτήτων.

Κάθε σχεδιασμός θα πρέπει να ξεκινά από την αποκέντρωση της ισχύος και την επανατοποθέτηση του ελέγχου στους ίδιους τους παραγωγούς και στις τοπικές κοινωνίες. Στο επίκεντρο αυτής της προοπτικής βρίσκεται ο συλλογικός έλεγχος των κρίσιμων μέσων

παραγωγής δηλαδή των σπόρων, της αποθήκευσης, της μεταποίησης και των βασικών υποδομών. Όταν αυτοί οι κόμβοι παραμένουν πλήρως ιδιωτικοποιημένοι ή ελέγχονται από λίγους ισχυρούς παίκτες, ο παραγωγός στερείται κάθε πραγματικής διαπραγματευτικής δύναμης και εγκλωβίζεται σε σχέσεις εξάρτησης.

Παράλληλα, απαιτείται η ανασυγκρότηση τοπικών και περιφερειακών αλυσίδων αξίας ως πολιτικό σχέδιο μείωσης της εξάρτησης από συγκεντρωμένα και απρόσωπα δίκτυα. Η επανασύνδεση της παραγωγής με τη μεταποίηση και την κατανάλωση σε περιφερειακή κλίμακα ενισχύει τη διαπραγματευτική θέση των παραγωγών και δημιουργεί όρους συλλογικής ανθεκτικότητας απέναντι σε αγορές που λειτουργούν όλο και με μεγαλύτερη αστάθεια.

Κομβικό σε αυτό το σχεδιασμό είναι τα κοινά (commons) ως βάση. Το νερό, η γη, η γνώση και τα δεδομένα δεν μπορούν να αντιμετωπίζονται αποκλειστικά ως εμπορεύματα ή επενδυτικά assets, ιδίως σε συνθήκες κλιματικής αποσταθεροποίησης. Αποτελούν αναγκαία κοινά, χωρίς τα οποία δεν μπορεί να υπάρξει ούτε βιώσιμη παραγωγή ούτε κοινωνική δικαιοσύνη στην ύπαιθρο. Η διαχείρισή τους δεν είναι τεχνικό ζήτημα, αλλά βαθιά πολιτικό και αφορά το ποιος αποφασίζει, για ποιον και με ποιους όρους.

Τα παραπάνω είναι αναγκαίοι όροι προκειμένου να προχωρήσουμε στα ερωτήματα τι καλλιέργειες επιθυμούμε και με ποια κριτήρια θα αποφασίσουμε και τι αγροτικά προϊόντα χρειαζόμαστε.

ΝΙΚΗ ΣΤΑ ΜΠΛΟΚΑ

ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ | ΔΙΚΤΥΟ ΑΥΤΟΝΟΜΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ

Download (PDF, 6.9MB)

ΚΡΙΣΙΑΚΟΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ» ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΜΕΤΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ ΠΡΟΤΑΓΜΑ – ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ

Μπροσούρα που αποτελεί προϊόν συλλογικής επεξεργασίας και διαβούλευσης των συμμετεχόντων στη 18^η Πανελλαδική Συνάντηση του δικτύου αυτόνομων συνελεύσεων της Αντιεξουσιαστικής Κίνησης, που έλαβε χώρα στον Ελεύθερο Κοινωνικό Χώρο «Αλτάι», στα Εξάρχεια, στις 26 και 27 Οκτώβρη του 2024.

«ΚΡΙΣΙΑΚΟΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ» ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΜΕΤΡΗΣΗ

Κάπως πρόχειρα, θα μπορούσαμε να κατηγοριοποιήσουμε τα στάδια ανάπτυξης του καπιταλισμού σε τρεις κεντρικές φάσεις.

Στην πρώτη και φιλελεύθερη φάση του, ο καπιταλισμός δημιουργούσε θεσμούς στη βάση ότι οι αγορές μπορούσαν να αυτορυθμιστούν. Το παλιό αφήγημα των φυσιοκρατών, το «άστο να συμβεί» (*laissez-faire, laissez-passer*) που ξεπήδησε από μια αρρώστια της φύσης, κατέληξε να γίνει οικονομική θεωρία, αλλά κατέληξε επίσης και σε μία πρωτοφανή κρίση παγκόσμιας εμβέλειας το 1929. Για να αντιμετωπίσει την κρίση, που το ίδιο προκάλεσε, αλλά και τους κοινωνικούς αγώνες που αυτή τροφοδότησε, το σύστημα επιστράτευσε τις παλιές ιδέες του ολοκληρωτισμού. Ο ολοκληρωτισμός όμως ήταν ανίκανος να απορροφήσει την κρίση χωρίς ωμή βία και για αυτό κατέφυγε στον εθνικισμό, τον ρατσισμό και τον πόλεμο.

Στην επόμενη περίοδο ο κρατικός πραγματισμός φάνταζε να είναι

η πανάκεια για τις επερχόμενες κρίσεις. Αναπτύχθηκαν όλες οι θεωρίες της κρατικής παρέμβασης για την αποφυγή κρίσεων σαν αυτές του '29 (Κεϋνσιανισμός). Δημιουργήθηκαν οικονομικές ενώσεις για τα κοινά κρατικά συμφέροντα και για την κοινή υπεράσπιση τους. Επρόκειτο για την ανάδυση της σοσιαλδημοκρατίας στο προσκήνιο της ιστορίας. Ωστόσο, τη δεκαετία του '70 η μεγάλη οικονομική κρίση αρχίζει να κλυδωνίζει τις σοσιαλδημοκρατικές κοσμοθεωρίες, δίνοντας το καθοριστικό χτύπημα την δεκαετία του '90 με την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης.

Επανέρχεται τώρα ο φιλελευθερισμός, πιο επιθετικός από ποτέ και με νέο πρόσωπο αλλά πάντα προσκολλημένος στο παρελθόν του. Αφού πέρασε μία μεγάλη περίοδο σοσιαλδημοκρατικής «αποτοξίνωσης», πολιτικά και ιδεολογικά επανέρχεται το αφήγημα των φυσιοκρατών, όχι πια με την ψευδαίσθηση ότι οι αγορές αυτορυθμίζονται αλλά ότι **οι κρίσεις είναι αναπόφευκτες** και με αυτές θα πρέπει να μάθει το σύστημα να ζει, όχι για να τις προλάβει αλλά για να τις αφομοιώσει και να τις ενσωματώσει στις νέες πραγματικότητες που δημιουργούνται.

Πάνω σ' αυτό το μοτίβο κινείται το νέο αφήγημα της **ανθεκτικότητας**. Καταφεύγουν ξανά στη θεωρία των φυσιοκρατών, ανάγοντας αυτή την καθεστωτική επιλογή σε φυσική διαδικασία. Είναι γνωστό ότι η ανθεκτικότητα της φύσης να αναγεννάται μετά από μια καταστροφή έγινε ιδεολογικό πρόταγμα των νέων απολογητών του καπιταλισμού, επί παντός επιστητού. Δεν παίρνουν υπ' όψη ούτε καν τα όρια της ίδιας της φύσης σε αυτή της την ικανότητα. Επειδή όμως, άλλο φύση κι άλλο κοινωνικές θεσμίσεις, όπως η οικονομία, η πόλη, οι νόμοι, το κράτος, το κεφάλαιο, η συλλογική οργάνωση και η δράση αντίστασης και εξέγερσης, οι ίδιοι απολογητές της ανθεκτικότητας, παραβαίνουν την φυσιοκρατική τους εμμονή και προσγειώνονται στην ανθρώπινη πραγματικότητα.

Είναι το «ανώμαλο έδαφος» που ονομάζουν ευθραυστότητα. Ο καπιταλισμός είναι αναμφίβολα ευρηματικός και προσδοκά σε μια επιτελική αναγέννηση, την οποία θα μπορούσαμε να ονομάσουμε

«κρυσιακή» και τον καπιταλισμό «Κρυσιακό Καπιταλισμό». Η προσδοκία της επαναφοράς από μια καταστροφή (πολιτική, οικονομική, κοινωνική) στην πρότερη κατάσταση, αντικαθίσταται από την ρεαλιστική επαναφορά/διάσωση του ίδιου συστήματος που την προκάλεσε. Είναι η μόνη επαναφορά που μπορεί να πραγματοποιήσει, βλέποντας πίσω από τις καταστροφές μόνο ευκαιρίες για επενδύσεις. Το δάνειο απ' το παράδειγμα της φύσης αποπληρώνεται απ' την καπιταλιστική θέσμιση της ανάπτυξης, νέα ήθη, νέες λεηλασίες.

Όποιος μιλάει για ανθεκτικότητα και δεν μιλάει για ευθραυστότητα, κινδυνεύει να συνδικαλίσει τις μεθόδους της και εντέλει να σπείρει την σύγχυση.

Η ευθραυστότητα είναι ο αστάθμητος παράγοντας που μας περιλαμβάνει, γιατί πέρα απ' τις κρατικές συγκρούσεις ενέχει και τις δυνατότητες των κοινωνιών να αρνούνται, να αντιστέκονται και να εξεγείρονται. Μας περιλαμβάνει ακόμη, γιατί για να γίνει ο καπιταλισμός ανθεκτικός είναι αναγκαίο να οργανώσει και την ταπείνωση της κοινωνίας στο κράτος και στο κεφάλαιο. Ανθεκτικότητα και ευθραυστότητα είναι οι δύο κεντρικοί άξονες πάνω στους οποίους κινούνται οι οικονομικοί σχεδιασμοί και οι ανάλογες προτάσεις της Παγκόσμιας Κεντρικής Τράπεζας.

Ξέρουν πως οι κρίσεις των **κοινωνικών αναμετρήσεων** είναι αναμενόμενες. Ξέρουν πως οι παλιές προληπτικές μέθοδοι δεν έχουν νόημα και αυτό που τώρα τους ενδιαφέρει είναι να επιστρατευθούν μετά την τρικυμία όλα τα μέσα για την επαναφορά της κανονικότητας με κοινωνική προσαρμογή στις νέες επενδύσεις και όποιος δεν προσαρμόζεται πεθαίνει. Αυτό είναι το επιτελικό νόημα της ανθεκτικότητας

Στην δική μας οπτική η κοινωνία σήμερα είναι πιο ρευστή από ποτέ. Οι θεσμοί που την συγκροτούσαν μέχρι πρότινος, βρίσκονται σε ελεύθερη πτώση. Ό,τι μένει στο τέλος της ημέρας είναι ο φόβος, η ανασφάλεια και η έλλειψη νοήματος της ύπαρξης. Σ αυτού του είδους την ρευστότητα κυριαρχεί η

ιδιώτευση και αντιμάχεται την ρευστότητα που μπορεί να προκαλέσει η συλλογική ζωή στον κόσμο της κυριαρχίας. Επικρατεί το κλείσιμο στον κόσμο του εγώ και μάλιστα χωρίς φραγμούς.

Η ιδιώτευση ήταν και είναι συμφυής με την κατανάλωση. Για την εξάπλωση των αγορών ήταν απαραίτητη η αποικιοκρατία, για την εξάπλωση του εμπορεύματος ήταν απαραίτητη η κατανάλωση. Ο καπιταλισμός για να μπορέσει απλωθεί επένδυσε με ονοματεπώνυμο στον χώρο και έφερε τον χρόνο στα μέτρα του. Σήμερα που το ονοματεπώνυμο δεν έχει καμιά ισχύ μπροστά στο εταιρικό brand name, ο καπιταλισμός επενδύει στον χρόνο για να ανακαταλάβει τον δημόσιο χώρο και να τον φέρει στα μέτρα του (τροφοδοτικός καπιταλισμός, καπιταλισμός της πλατφόρμας).

ΔΕΝ ΑΡΚΕΙ Η ΚΡΙΣΗ, ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΚΑΤΙ ΠΑΡΑΠΑΝΩ

Σήμερα η ταχύτητα εντατικοποιεί την ύπαρξη και την κάνει να περιστρέφεται σαν την γάτα που κυνηγάει την ουρά της. Το κυνήγι της επένδυσης στον χρόνο ανοίγει αναμφίβολα νέο κύκλο εργασιών εκμηδενίζοντας τις αποστάσεις, όπως παλιότερα, αυτό που δεν αρκούσε για τις μηχανές το συμπλήρωσε η πληροφορία. Όμως, ο ανθρωπολογικός τύπος που παράγεται απ' αυτή την a la carte κατανάλωση που του προσφέρουν οι επενδυτές του χρόνου, ελαχιστοποιεί τον χωροχρόνο που έχει ανάγκη η ύπαρξη για να μην αποσυρθεί απ' το νόημα της.

Εξαιτίας αυτής της κρίσης νοήματος η σημερινή κοινωνία βρίσκεται σε μία συνεχή περιδίνηση που την καταβάλλει. Είναι μια βαθύτερη κρίση, που υπερβαίνει όλες τις άλλες και για την οποία ο καπιταλισμός το μόνο που μπορεί να προσφέρει ως διέξοδο είναι ξανά η κατανάλωση για την κατανάλωση. Στις οικονομικές κρίσεις, στις πολιτικές, στις οικολογικές και σ όλες αυτές που συγκροτούσαν και συγκροτούν τα κινήματα της ελπιδοφόρας καταστροφολογίας, ο καπιταλισμός στάθηκε όρθιος με την δύναμη της αλλοίωσης και της ενσωμάτωσης των αντιπάλων

του.

Όμως η απόσυρση και η συμπεριέχουσα κρίση νοήματος, όπως έχει ατομικά και συλλογικά στοιχεία αυτοκαταστροφής ενέχει και αντίστοιχα στοιχεία καταστροφής. Δεν παρέχει δηλαδή καμία εγγύηση ούτε εσωτερικής ειρήνευσης, ούτε ειρήνης με το καθεστώς. Μπορεί οι περιφράξεις να απλώνονται σ' όλο τον δημόσιο χώρο με απαγορεύσεις, περιορισμούς, πανοπτικό έλεγχο, ωμή καταστολή και περαιτέρω επέκταση του ποινικού δικαίου του εχθρού, όμως η ρευστότητα και η αστάθεια είναι πάντα παρούσες.

Εδώ είναι που φωλιάζουν και εκείνες οι εκρηκτικές στιγμές για τις οποίες ο χρόνος μετράει ανάποδα για το εμπόρευμα και ο χώρος ξαναγίνεται δημόσιος, για να το μπλοκάρει. Είναι οι αναστατώσεις που συνεχίζουν, κόντρα σ' όλες τις παραδόσεις, την μόνη αποδεκτή παράδοση, αυτή του απρόβλεπτου, που απλώνεται στον δημόσιο χώρο. Είναι αυτές οι αναστατώσεις, που τις είδαμε να ξεσπούν χωρίς ηγεσία, ατομική ή συλλογική, χωρίς στηρίγματα στις οργανωτικές μορφές που την αναπαράγουν, χωρίς την καθοδήγηση της όποιας ηγεμονικής ιδεολογίας, αυτή την μεγάλη φυλακή των κινημάτων.

Αναστατώσεις που συγκροτούνται σε ενεργό σώμα, ξεπροβάλλοντας μέσα απ' τα θραύσματα των παλιών ταυτοτήτων και των προκαταλήψεων που μέχρι χτες φάνταζαν κυρίαρχα και αξεπέραστα. Όμως οι αναστατώσεις δεν είναι ούτε σωρευτικές, ούτε γραμμικές, και είναι συνήθως σύντομες στον χωροχρόνο, που δημιουργούν.

Αφήνοντας πίσω την ασφάλεια των ιδεολογικών επαναστάσεων για συμμετοχή και ερμηνεία, αν μας ενδιαφέρουν σήμερα οι αναστατώσεις είναι για το κενό εξουσίας που προκαλούν, γιατί μέσα απ' αυτό μπορεί να αναδυθεί το **αντιεξουσιαστικό πρόταγμα**, αυτό της αυτονομίας και της αυτοκυβέρνησης.

Σε αυτό το κενό ελλοχεύει πάντα μία μορφή εξουσίας. Δεν μπορούμε να την καταργήσουμε, γιατί το κενό θα εξέπιπτε σε κενότητα, μπορούμε όμως να την καταστήσουμε μη αναπαραστάσιμη

από ηγέτες, από οργανωτικές και ιδεολογικές ηγεμονίες κλπ. Δηλαδή μια δυναμική σχέση ανοιχτή σε ρήξεις, όχι μόνο στα προφανή, δηλαδή εξωτερικά στο πεδίο του κοινωνικού ανταγωνισμού, αλλά και εσωτερικά όταν και όποτε κρίνεται αναγκαίο. Αυτή τη δυναμική σχέση, που την έχουμε αφουγκραστεί στις σύγχρονες εξεγέρσεις, μπορούμε να την ονομάσουμε **ρητή θέσμιση του κενού** της μη αναπαραστάσιμης εξουσίας.

Αντί λοιπόν της αντικατάστασης της συντακτικής εξουσίας κρατών/κεφαλαίου από μία συντάσσουσα δύναμη ή την αποκέντρωση της εξουσίας ή έστω την απομείωση σε μία μόνο αποσυντάσσουσα εξουσία, οι σύγχρονες εξεγέρσεις προτάσσουν την ρητή αντιεξουσιαστική θέσμιση μίας κοινωνίας στην οποία ηγεμόνες, ηγέτες και ιεραρχίες όχι μόνο δεν έχουν θέση, αλλά βρίσκονται υπό διαρκή αποκεφαλισμό, γιατί οι θεσμοί με ιεραρχικά χαρακτηριστικά τίθενται εκτός κοινωνίας.

Ασφαλιστικές δικλείδες δεν υπάρχουν για ό,τι μέλλει να έρθει, πέρα απ' την δική μας ενσώματη συμμετοχή και παρουσία στον δημόσιο χώρο. Γνωρίζουμε πως ο αγώνας για ισότητα με ισότητα, για αλληλεγγύη με αλληλεγγύη, για δικαιοσύνη με δικαιοσύνη έχει την δική του δυναμική. Καθένας χωριστά, αλλά αλληλένδετα με τους άλλους είναι μία νέα δημιουργία και ως τέτοιο τον αναγνωρίζουμε. Με αυτή την ενσυνείδητη επιλογή και θέση καθιστούμε την **κοινωνική αντιεξουσία** φίλια και ερωτεύσιμη, η οποία δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς ελευθεριακή παιδεία, ηθική, λόγον-διδόναι, ευθύνη σχέδιο και αναδιάρθρωση του επαναστατικού προτάγματος.

ΤΟ ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ ΠΡΟΤΑΓΜΑ

Οι βασικοί πυλώνες ή καλύτερα το υπέδαφος πάνω στο οποίο στηρίζεται το αντιεξουσιαστικό πρόταγμα, όπως έχουν διαμορφωθεί ιστορικά τα πράγματα από τον 19ο αιώνα έως τις μέρες μας, είναι η ιδέα της Αναρχίας, η μη ύπαρξη διαχωρισμένης από την κοινωνία εξουσίας, ο Σοσιαλισμός χωρίς

εξουσία, ο αντιεξουσιαστικός Σοσιαλισμός.

Αυτοί οι πυλώνες καταγράφονται και κωδικοποιούνται στο παρόν για να υποδηλώσουν τον πολιτικό μας προσανατολισμό και όχι για να χρησιμοποιηθούν σαν ιδεολογία ή να μετατραπούν σε ιδεολογία ή, τέλος, για παραγωγή ιδεολογικών κατασκευών και ταυτοτήτων. Άλλωστε, προχωρώντας πέρα από την Ιδεολογία, δεν σημαίνει παραίτηση από τις αρχές μας, αλλά συνεχής επανεκτίμηση και εξέλιξή τους. Είναι αλήθεια, μάλιστα, πως οι πολιτικές και ηθικές βάσεις του αντιεξουσιαστικού φαντασιακού δεν έγιναν ποτέ στοιχεία μιας ψευδούς συνείδησης ούτε φυσικά καθεστωτικές δομές. Κάτι τέτοιο δεν οφείλεται μονάχα στη γενικότερη αντιεξουσιαστική στρατηγική της **μη κατάληψης της εξουσίας**, αλλά κυρίως στην άμεση δράση, στις εδώ και τώρα εναλλακτικές προσπάθειες αυτοθέσμησης των αντιεξουσιαστικών προτάσεων σε όλα τα κοινωνικά πεδία, είτε αφορούσαν την οργάνωση της παραγωγής είτε τις αυτοθεσμίσεις στην παιδεία, στην κουλτούρα, στον τρόπο οργάνωσης του αγώνα και της καθημερινής ζωής.

Δεν ήταν, με άλλα λόγια, οι ιδέες μας ποτέ ένα μεταφυσικό σύνολο μελλοντολογικών υποσχέσεων, αλλά αφορμή για πραγμάτωση στο εδώ και στο τώρα, δια της άμεσης δράσης, όλων των προτάσεων εξόδου από τον καπιταλισμό και τις σχέσεις κυριαρχίας. Οι ιδέες μας έγιναν πράξεις μέσω του διαρκούς πειραματισμού στην κατεύθυνση ενός αντιεξουσιαστικού Σοσιαλισμού, από την εμφάνιση του, στην πρώτη έφοδο στον ουρανό με την Παρισινή Κομμούνα, μέχρι την κορύφωσή του στην Ισπανική Επανάσταση του 1936. Εκεί, όπου με όρους κοινωνικής πλειοψηφίας, ταυτόχρονα με τον αντιφασιστικό αγώνα, οι αρχές της αυτοκυβέρνησης έβρισκαν εφαρμογή σε πάρα πολλές πτυχές της καθημερινής ζωής, όπως τα εργοστάσια, η αγροτική παραγωγή, αλλά και τα ζητήματα παιδείας και πολιτισμού όπως αυτά αναδείχθηκαν μέσα από τα κοινωνικά κέντρα που υπήρχαν σε όλη τη χώρα, αλλά και με τα ελευθεριακά σχολεία που συγκρότησε ο Φρανσίσκο Φερέρ.

Πιάνοντας αυτό το νήμα του ιστορικού ρεύματος της ελευθερίας,

σκοπός μας είναι να λειτουργήσουμε για την πραγμάτωση αυτής της προοπτικής στον σύγχρονο κόσμο. Όπως λοιπόν η Ελευθερία και η Ισότητα έχουν δυναμικό και όχι στατικό χαρακτήρα, έτσι και το αντιεξουσιαστικό πρόταγμα που τις διαπερνά, ενισχύοντάς τες, έχει εξίσου δυναμικό χαρακτήρα στον χρόνο και στο χώρο.

Σε αυτή την κατεύθυνση μεγάλο παράδειγμα έμπρακτης κοινωνικής αντιεξουσίας σε μεγάλη κλίμακα είναι χωρίς αμφιβολία το Ζαπατίστικο κίνημα με τις αυτόνομες κοινότητες. Το κίνημα αυτό δεν ήταν για μας μόνο μια αφύπνιση, αλλά μια συνολική ανανέωση του προτάγματος ενταγμένου πλέον στη σύγχρονη πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα με νέα γλώσσα, νέα ορθογραφία, νέες οπτικές ανάλυσης της κοινωνικής πραγματικότητας, καθώς και νέους τρόπους δράσης και εφαρμογής των εγχειρημάτων μας. Συνοπτικά, οι Ζαπατίστικες κοινότητες είναι ένα σύγχρονο παράδειγμα μιας διαρκούς αυτοθέσμησης και αυτοκυβέρνησης χωρίς κράτος και ενάντια στην εξουσία του κεφαλαίου.

Συνέχεια αυτού του νήματος της κοινωνικής αυτονομίας είναι το συγκαιρινό εγχείρημα στην περιοχή της Βορειοανατολικής Συρίας, τη Ροζάβα, που εμπλούτισε τις βασικές σημασίες του αντιεξουσιαστικού προτάγματος και τις έθεσε σε εφαρμογή σε μια πολύ ευρεία γεωγραφική περιοχή. Αφού πρώτα αντιστάθηκαν στη λαίλαπα του ISIS, οι Κούρδοι και Κούρδισσες μαχήτριες απελευθέρωσαν εδάφη, με όλες τις σημασίες που φέρει αυτή η λέξη, και εφάρμοσαν συνομοσπονδιακό σύστημα κοινωνικής οργάνωσης, συμπεριλαμβάνοντας όλους τους λαούς και τις εθνότητες της επικράτειας. Με άμεση δημοκρατία ενάντια στον εθνικισμό και στην πατριαρχία, δημιούργησαν την πιο σύγχρονη αντιεξουσιαστική προοπτική. Το παράδειγμα της Ροζάβα, όπως αυτό διαμορφώθηκε από το ξέσπασμα της συριακής επανάστασης και έπειτα, αποτελεί τη μόνη εναλλακτική για τη συνύπαρξη των λαών, την ανεκτικότητα και τη δίκαιη συμβίωση σε ένα σημείο του χάρτη με τόσες πολλές εθνοτικές και θρησκευτικές κοινότητες.

Ωστόσο, η μεγαλύτερη κατάκτηση των ιδεών της αυτοθέσμησης και της αυτονομίας είναι η πλειοψηφική, σχεδόν καθολική, τάση, που

υπάρχει στα κινήματα που εμφανίζονται κατά περιόδους εδώ και τουλάχιστον τρεις δεκαετίες, να οργανώνονται στη βάση της οριζοντιότητας, της αντι-ιεραρχίας, της άμεσης δημοκρατίας, της αντιπατριαρχίας και της αντιαποικιοκρατίας, ανατρέποντας στην πράξη τις σχέσεις εξουσιαστή-εξουσιαζόμενου που υφίστανται σε παγκόσμιο επίπεδο τόσο κάθετα όσο και οριζόντια, δηλαδή μεταξύ των από τα κάτω. Αυτό είναι πλέον ένα συμβάν που δεν έχει επιστροφή. Τα κινήματα που οργανώνονται από τα κάτω, παρά και ενάντια στις διαμεσολαβήσεις και τα κόμματα, έχουν και θα έχουν αυτά τα χαρακτηριστικά και σε αυτή τη ροή των κινήματων οφείλουμε να παρεμβαίνουμε.

Περαιτέρω προέκταση και σύγχρονη επέκταση του αντιεξουσιαστικού προτάγματος είναι οι ακόλουθες αρχές, τις οποίες ως Αντιεξουσιαστική Κίνηση έχουμε επεξεργαστεί με τη δράση και τον λόγο μας κάτι παραπάνω από δύο δεκαετίες.

- · **Ελεύθερα**, δηλαδή απαλλαγμένα από κάθε εξουσία, από κάθε εμπορευματική και αλλοτριωτική σχέση.
- · **Δημόσια**, γιατί παράγονται στον δημόσιο χώρο, αδιαμεσολάβητα από την ίδια την κοινωνία.
- · **Κοινωνικά** γιατί οι αποφάσεις αφορούν την απελευθερωμένη κοινωνία στο σύνολό της.

Αυτές οι αρχές αφορούν τον χαρακτήρα της προοπτικής μας ενάντια σε καθετί Ιδιωτικό ή Κρατικό. Επιπλέον, αποτελούν και τα χαρακτηριστικά του αγώνα σήμερα, στην αποαποικιοποίηση των κυρίαρχων δομών και θεσμών είτε πρόκειται για την Δικαιοσύνη είτε την Παιδεία είτε την Υγεία είτε την παραγωγή και την εργασία.

- · **Αυτονομία**, δηλαδή γενικευμένη κοινωνική αυτοδιεύθυνση.
- · **Αυτοθέσμιση**, μέσα από την δημιουργία συγκεκριμένων αντιεξουσιαστικών θεσμίσεων που διαρκώς διευρύνουν τους χώρους και τις σχέσεις μας έναντι της κυριαρχίας κράτους και κεφαλαίου.
- · **Άμεση Δημοκρατία** στη λήψη και υλοποίηση των

αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα της κοινωνικής ζωής.

Είναι οι τρόποι πραγμάτωσης ενός σύγχρονου απελευθερωτικού σχεδίου και ήδη έχουν εισέλθει στην κοινωνική διαβούλευση βρισκόμενοι παρόντες σε όλες τις σύγχρονες εξεγέρσεις.

Βέβαια, όλα τα παραπάνω θα ήταν κενό γράμμα αν δεν προσθέταμε τον περιεχομενικό λόγο, την ουσία της προοπτικής που είναι η **κοινωνική αντιεξουσία**, την οποία διασφαλίζουν:

- ● **Η μη κατάληψη της Εξουσίας**
- ● **Το οριζόντιο και αντι-ιεραρχικό στοιχείο των δομών**
- ● **Ο αμεσοδημοκρατικός χαρακτήρας**

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΧΡΕΙΑΣΤΕΙ ΝΑ ΣΚΑΨΟΥΜΕ ΤΟ ΛΑΚΟ ΜΑΣ

Επαναστάσεις με τα αντικαπιταλιστικά αφηγήματα όλων των εκδοχών πραγματοποιήθηκαν στο παρελθόν και οδήγησαν στον κρατικό καπιταλισμό και στον ολοκληρωτικό κρατισμό, μετατρέποντας το σύνολο της κοινωνίας σε μισθωτούς υπαλλήλους του κράτους. Αντι-ιμπεριαλιστικές επαναστάσεις, εθνικές και εθνοαπελευθερωτικές, έγιναν αρκετές και οδήγησαν σε δικτατορίες, μοναρχίες και υποταγή. Τον λόγο αυτής της κατάληξης είχε προαναγγείλει ο ίδιος ο Σαιν-Ζυστ:

Όποιος κάνει μισές επαναστάσεις είναι σαν να σκάβει το λάκκο του!

Όλες οι ιδεολογίες όταν ήρθαν στα πράγματα και όπου είχαν την δύναμη μετατράπηκαν σε κράτος. Η ιδεολογία δεν έχει ανάγκη την πραγματικότητα που διαμορφώνεται γύρω της γιατί της αρκεί η ιδέα που έχει για τον εαυτό της και σ' αυτή τη σύγκρουση το μόνο όπλο που διαθέτει είναι η επιβολή με ή χωρίς αίμα. Όλα τα άλλα είναι δικαιολογίες και «αντικειμενικές συνθήκες».

Το πρόταγμα, το φαντασιακό, αλλά και η ορολογία της κοινωνικής επανάστασης βρίσκεται σε πλήρη υποχώρηση στους κινηματικούς κύκλους, έχοντας αντικατασταθεί τα τελευταία χρόνια με διάφορα αντι-ιμπεριαλιστικού και εθνικιστικού τύπου προτάγματα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τα ζητήματα της κοινωνικής διαφοροποίησης, των σχέσεων κυριαρχίας και του κρατισμού να παραπέμπονται σε μια γεωπολιτική γιρλάντα από περιοχή σε περιοχή με απαίτηση την υπεράσπιση του ενός ή του άλλου κράτους του ενός ή του άλλου συνασπισμού κρατών, φτάνοντας ακόμη και στο σημείο υπεράσπισης δικτατοριών, ολοκληρωτισμών και θεοκρατιών. Η κατάληξη είναι να λειτουργούν οι, κατά δήλωση, αντιεξουσιαστικές ή και ελευθεριακές, σοσιαλιστικές ομάδες στη διαλεκτική της εξουσίας.

Είναι κάτι τέτοιο ιστορικά άτοπο; Σε καμιά περίπτωση. Άλλωστε, έχει επαναληφθεί αρκετές φορές στο πρόσφατο παρελθόν, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τη μετάλλαξη του κομμουνισμού σε κρατισμό και σε εθνοκρατικό φαντασιακό. Όλες οι ιδεολογίες είναι ψευδείς συνειδήσεις και στο δημόσιο χώρο αλληλοεπιδρούν ακόμη και με τις εχθρικές, διότι αυτό χαρακτηρίζει το δημόσιο χώρο σαν ανοικτή διαδικασία.

Το γιατί συμβαίνει αυτή η δυστοπία δεν είναι δύσκολο να ερμηνευτεί. Η άνοδος της άκρας δεξιάς με την ταυτόχρονη αποτυχία των αριστερών πολιτικών, έδωσε το έναυσμα να έρθουν στο προσκήνιο το σύνολο των ακροδεξιών θέσεων της ξеноφοβίας, του εθνοκρατισμού και των συνακόλουθων κλειστοφοβικών και συντηρητικών θέσεων. Ο ανακουφιστικός εθνοκρατισμός (εθνική ανεξαρτησία, εθνική αυτάρκεια, ο «άγιος λαός», η επιστροφή στην παράδοση κ.ά.) διεύρυναν την κοινωνική αποδοχή τους και γοήτευσαν για λόγους πολιτικής ταυτότητας ακόμη και τον αντίθετο πολιτικό πόλο.

Ένας άλλος λόγος υποχώρησης της κοινωνικής επανάστασης είναι το γεγονός ότι είχε ταυτιστεί με προγενέστερα αφηγήματα τροπικότητας, χρονικότητας και νοήματος. Η ιστορική μνήμη κατέγραφε τις κοινωνικές επαναστάσεις παραγόμενες μέσα στο αίμα, εντός αδυσώπητων εμφυλίων, με αποτέλεσμα να θεωρείται ως

ρήξη και επανάσταση μονάχα ό,τι παράγει βία και αίμα. Αυτό το τελευταίο σημαίνει ότι οι συγκαιρινοί επαναστάτες απαλλάσσονται από οποιαδήποτε ανάληψη σύγχρονης επαναστατικής ευθύνης, αφού η σημερινή πραγματικότητα δεν υπόσχεται κάτι ανάλογο, με αποτέλεσμα να ακολουθούν τον δρόμο του αίματος σε όποιο σημείο του πλανήτη εκδηλώνεται και για οποιονδήποτε λόγο.

Το σημαντικότερο όμως είναι το γεγονός ότι οι παραδοσιακές επαναστάσεις λειτουργούσαν με όρους μειοψηφίας μέσα από την οργάνωση μιας πρωτοπορίας, επιζητώντας ευρείες, βέβαια, κοινωνικές συναινέσεις με μοναδικό στόχο την κατάληψη της εξουσίας. Αυτό συνοδευόταν με μια σειρά πολιτικών ρόλων που συγκροτούσαν την επαναστατική ταυτότητα και που ενσαρκώνονταν πολλές φορές από το ρόλο του «επαγγελματία» αγωνιστή ή επαναστάτη και άλλους συνακόλουθους ρόλους. Καταλυτικό ρόλο στη δημιουργία πολιτικών και συλλογικών δεσμών έπαιζε η ιδεολογία και τα εξαντλητικά αφηγήματα.

Όμως, η κοινωνική επανάσταση είναι η συνισταμένη των εμφυλίων που διεξάγονται κάθε φορά που μια νέα ιδέα, μια νέα πολιτική θέση κάνει την εμφάνισή της στο δημόσιο χώρο. Γι' αυτό είναι μια δυναμική διαδικασία και σαν τέτοια συγχρονίζεται με το κάθε φορά επίπεδο αξιών, σημασιών, τρόπων και σχέσεων συγκαιρινών, αλλά και δεσμών συλλογικών, οργανωτικών με νέους όρους. Αν αυτές οι προϋποθέσεις δεν υπάρξουν προκειμένου να δώσουν αυτά τα νέα χαρακτηριστικά κοινωνική επανάσταση δεν πρόκειται να γίνει. Αν παρεμπιπτόντως γίνει θα είναι μισή και θα έχουμε σκάψει το λάκκο μας.

Ζούμε, λοιπόν, στην εποχή νέων επαναστάσεων και ο επαναπροσδιορισμός των συνακόλουθων εννοιών καθίσταται αναγκαίος. Η κοινωνική επανάσταση, πλέον, έχει εισέλθει στο προσκήνιο με νέους όρους, αναιρώντας και συντρίβοντας κάθε τι παραδοσιακό και την έχουν προαναγγείλει όλες οι σύγχρονες εξεγέρσεις σε όλο τον πλανήτη με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά.

- . Αφορά και θα αφορά πλέον την κοινωνική

πλειοψηφία.

- · Γίνεται με όρους πλειοψηφίας και αμεσοδημοκρατίας.
- · Είναι ανοικτή σε κάθε ενδεχόμενο στον δημόσιο χώρο.
- · Χαρακτηρίζεται από καθολική οριζοντιότητα.
- · Παραμένει μη διαμεσολαβούμενη από πρωτοπορίες, ηγεμονίες και ιδεολογίες.

Ωστόσο, τα παραπάνω χαρακτηριστικά, σε καμιά περίπτωση, δεν εγγυόνται μια απελευθερωτική προοπτική. Η εγγύηση είναι μόνο η συμμετοχή μας στην διαμόρφωση του νοήματος, αλλά και η έμπρακτη πολιτική μας παρέμβαση σε όλους τους επιμέρους κοινωνικούς εμφυλίους που διεξάγονται στο εδώ και στο τώρα. Ταυτόχρονα, οφείλει η παρέμβασή μας στην εξεγερτική διαδικασία να είναι χωρίς την εξαντλητικότητα της αφηγηματικής μας «αυθαιρεσίας». Επανάσταση σημαίνει την απόσπαση από τον εχθρό μέρος ή όλου του χώρου και του χρόνου. Η εδαφικοποίηση του νέου χώρου και η επικράτηση των καινούργιων αξιών και σημασιών όσον αφορά τη νέα προοπτική.

Έχουμε μπει για τα καλά στην εποχή των νέων επαναστάσεων. Κανένας φενακισμός δεν θα εμποδίσει τη ευθυτενή και άγρια ανατροπή του καπιταλισμού και των «παιδιών» του, που το αυτεξούσιο θα έχει τον πρώτο λόγο στην αναδημιουργία του κοινωνικού δεσμού και του σχεδίου ανατροπής, που περνά μέσα από την άρνηση των παραδοσιακών ρόλων, αλλά και των σύγχρονων σχέσεων κυριαρχίας.

Το κράτος και η εξουσία στις μέρες μας δεν επικάθονται στην κορυφή των σχέσεων κυριαρχίας. Ο Κυρίαρχος δεν βρίσκεται περικυκλωμένος από δυσθεώρητα τείχη, αλλά βρίσκεται επιμερισμένος στην κοινωνία, δικτυωμένος και εσωτερικευμένος. Μαζί με το κεφάλαιο έχουν ενσωματωθεί και λειτουργούν ως κοινωνική σχέση. Αυτός είναι και ο σημαντικότερος λόγος για τον οποίο καμιά πολιτική θεολογία του παρελθόντος που αποτελεί ευδιάκριτο αντίπαλο, δεν μπορεί να αναμετρηθεί σε κανένα επίπεδο με το υπάρχον. Κάθε εξέγερση είναι αντιεξουσιαστική

στη γέννησή της. Η συμμετοχή μας σε αυτές είναι απαραίτητη για να επεκτείνει τον περιεχόμενό της σε μια διαρκή αντιπαράθεση σε πολιτικό, κοινωνικό και πολιτισμικό επίπεδο, κατακτώντας όλο και περισσότερα εδάφη.

Η επανάσταση, λοιπόν, δεν είναι μόνο μια «τελική μάχη», αλλά η συνεχής οικειοποίηση των **«κενών εξουσίας»** που κάθε τόσο εμφανίζονται. Η κατάληψη αυτών με αυτοθέσμιση και αυτοδιαχείριση, προεικονίζοντας τη νέα προοπτική. Και αυτή η πρακτική είναι αλήθεια ότι ανήκει στην ιστορική παράδοση της αντιεξουσίας. Η επερχόμενη κοινωνική επανάσταση θα είναι μια «άγρια» ανατροπή ενάντια σε κάθε εξουσία και σε κάθε τι προηγούμενο, αποκαθιστώντας την ισορροπία της ανθρώπινης κοινωνίας με το φυσικό περιβάλλον, την ισότητα, την αυτονομία και την διαρκή κοινωνική αντιεξουσία.

Ο ΠΡΟΑΝΑΓΓΕΛΟΜΕΝΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΤΡΙΧΩΝΙΔΑΣ

Όσο η ενέργεια αντιμετωπίζεται σαν εμπόρευμα και χρηματιστηριακό προϊόν, η επέκταση της λεηλασίας των φυσικών πόρων διαρκώς θα επεκτείνεται με ασύμμετρες συνέπειες για την φύση και την κοινωνία. Ακόμη και οι πιο φανατικοί κερδοσκόποι έχουν αντιληφθεί το απόλυτο αδιέξοδο μιας ανάπτυξης χωρίς όρους και όρια σε έναν πεπερασμένο πλανήτη και υιοθέτησαν ένα νέο πρόταγμα και μια νέα προοπτική: Την «Πράσινη Ανάπτυξη», η οποία θα αποτελεί, πλέον, μαζί με την «Ανθεκτικότητα» και την «Κλιματική Αλλαγή», τον βασικό μοχλό και στρατηγικό αφήγημα της καπιταλιστικής ανάπτυξης.

Σε αυτή την κατεύθυνση εφορμούν οι επενδυτές, σαν σύγχρονοι χρυσοθήρες, με χιλιάδες μελέτες (Μ.Π.Ε.) για ανανεώσιμες πηγές

(Α.Π.Ε.), για αιολικά, ακόμη και για πλωτά φωτοβολταϊκά (ΑΣΠΗΕ) και για υδροηλεκτρικά φράγματα, καταλαμβάνοντας το σύνολο της φυσικής επικράτειας που είχε παραμείνει ανέπαφο. Ταυτόχρονα, παράγονται νέες εφευρέσεις λεηλασίας, νέες τεχνικές με πράσινο μανδύα και η αντλησιοταμίευση είναι μία από αυτές, προκειμένου να μην αφήσουν κανένα ποτάμι, καμία λίμνη, καμία πηγή νερού ανέπαφη και σε ισορροπία.

Η ΛΕΗΛΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Με την κερδοσκοπική βουλιμία που τους χαρακτηρίζει, σχεδιάζουν να μετατρέψουν το νομό σε ένα απέραντο εργοτάξιο Α.Π.Ε. Τα σχέδια για φωτοβολταϊκά, πλωτά και μη, ανεμογεννήτριες, μικρά υδροηλεκτρικά, αντλησιοταμιευτήρες και ποιος ξέρει ακόμη τι άλλο, συνηγορούν στο ότι οι εταιρείες βλέπουν έναν ολόκληρο νομό σαν χωράφι τους, το οποίο θέλουν να εκμεταλλευτούν για να παραγάγουν κέρδη στις πλάτες της τοπικής κοινωνίας και σε βάρος του φυσικού περιβάλλοντος. Μια ματιά στον γεωπληροφοριακό χάρτη της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. δείχνει το μέγεθος και την έκταση των έργων που σχεδιάζονται.

Να τονίσουμε ότι όσον αφορά τις αντλησιοταμιεύσεις, δεν είναι μόνο η λίμνη Τριχωνίδα. Εκτός από το διπλό έργο που υλοποιείται στην περιοχή του ορεινού Βάλτου και έχει μπει στην τελική ευθεία, έχουν πάρει αδειοδότηση ή έχουν υποβληθεί για αξιολόγηση:

- **4 έργα στη λίμνη Αμβρακία (δεύτερη μεγαλύτερη φυσική λίμνη του νομού).**
- **6 έργα στην τεχνητή λίμνη Κρεμαστών.**
- **4 έργα στην τεχνητή λίμνη Καστρακίου.**
- **2 έργα μεταξύ των λιμνών Καστρακίου και Κρεμαστών.**

Δηλαδή, μιλάμε για ένα σύνολο 20 έργων αντλησιοταμίευσης, και αυτά μόνο στις 4 από τις 9 λίμνες (φυσικές και τεχνητές) του νομού.

Το 2019 ψηφίζεται στην ευρωπαϊκή ένωση η συμφωνία για την ανάπτυξη με σκοπό την πράσινη μετάβαση και το μετασχηματισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε χώρο εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων με πράσινο πρόσημο, προκειμένου να μειωθεί η εξάρτησής μας από τα ορυκτά καύσιμα, καθώς και η μείωση του αποτυπώματος άνθρακα. Ένα σχέδιο που υποτίθεται πως πρέπει να προωθεί την κλιματική δικαιοσύνη και την ισοτιμία. Κάθε μέλος κράτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατάρτισε ένα εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα.

Όμως, για εμάς, το πρωταρχικό και αδιαπραγμάτευτο είναι ότι η ενέργεια είναι αγαθό και όχι εμπόρευμα. Είμαστε αντίθετοι με τον σχεδιασμό που επιχειρείται με το Εθνικό Σχέδιο Ενέργειας για το Κλίμα (Ε.Σ.Ε.Κ.), που σκοπό έχει να παραδώσει την παραγωγή και την εκμετάλλευση της ενέργειας σε οικονομικούς παράγοντες που κερδοσκοπούν σε βάρος της κοινωνίας και λεηλατούν κάθε σπιθαμή του περιβάλλοντός μας.

Ειδικότερα, είμαστε αντίθετοι με το έργο αντλησιοταμίευσης στην Τριχωνίδα, περιοχή χαρακτηρισμένη ως βιότοπο (Natura 2000), που έχει τεθεί στο στόχαστρο της εκμετάλλευσης των πολυεθνικών (ΤΕΡΝΑ, AQUA RESISTANCE Ι.Κ.Ε). Ένα έργο που σκοπό έχει τη μετατροπή της λίμνης σε μπαταρία ενέργειας, χωρίς να λαμβάνεται, ως οφείλεται, υπόψιν η απώλεια του χαρακτήρα του οικοσυστήματός της και οι αλλαγές που θα επιφέρει στη ζωή των κοινοτήτων, των κατοίκων, των ζώων, των πτηνών, των ψαριών, καθώς και της χλωρίδας της περιοχής.

Τι είναι όμως η αντλησιοταμίευση;

Η αντλησιοταμίευση, λοιπόν, αποτελεί μέθοδο αποθήκευσης των συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας. Λειτουργεί με άντληση νερού από έναν χαμηλότερο ταμιευτήρα σε ένα υψηλότερο κατά τις ώρες χαμηλής ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας και επαναφορά του νερού μέσω τουρμπινών στον χαμηλότερο ταμιευτήρα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας κατά τις ώρες υψηλής ζήτησης.

Τα έργα αντλησιοταμίευσης αποτελούνται από τουλάχιστον δύο

ταμιευτήρες με υψομετρική διαφορά που χρησιμοποιείται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Το νερό κατευθυνόμενο από τον πάνω ταμιευτήρα προς τον κάτω μπορεί με τη βοήθεια υδροτροβίλων να μετατραπεί σε ενέργεια. Κατόπιν, μπορεί να αντληθεί εκ νέου προς τον πάνω ταμιευτήρα. Η άντληση γίνεται κυρίως με χρήση της περισσευούμενης ενέργειας από μεγάλους αιολικούς και μεγάλους φωτοβολταϊκούς σταθμούς που βρίσκονται στην περιοχή, και αποθηκεύεται ως υδροηλεκτρικό απόθεμα στον πάνω ταμιευτήρα και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για παραγωγή ενέργειας εκ νέου, όταν κρίνεται αναγκαίο, με βάση τη ζήτηση.

Με άλλα λόγια η μονάδα αντλησιοταμίευσης είναι μία μπαταρία νερού, δηλαδή μία μπαταρία που φορτίζει και εκφορτίζει με το νερό. Ισχυρίζονται σχετικά με τις αντλησιοταμιεύσεις ότι το αντλούμενο νερό επιστρέφει στο φορέα του, προκειμένου να κρύψουν την αλλαγή ποιότητας όχι μόνο του νερού που απορροφάται και διοχετεύεται, αλλά και ολόκληρου του λιμναίου οικοσυστήματος και της βιοποικιλότητας, λόγω της βίαιης ανάδυσής του.

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΡΙΧΩΝΙΔΑ

Στην περίπτωση της Τριχωνίδας, η φυσική λίμνη θα παίξει το ρόλο του κάτω ταμιευτήρα, κάτι που είναι πρωτοφανές σε παγκόσμιο επίπεδο. Μέχρι τώρα, δεκάδες αντλησιοταμιεύσεις, που ήδη υλοποιούνται στην Ελλάδα, χρησιμοποιούν μονάχα το νερό τεχνητών λιμνών, που και αυτές, φυσικά, επιφέρουν σοβαρές επιπτώσεις στα οικοσυστήματα.

Το οικοσύστημα της λίμνης Τριχωνίδας είναι ιδιαίτερα σημαντικό, γιατί γύρω της εντοπίζονται πολλά είδη ψαριών, αμφιβίων, ερπετών, πτηνών και θηλαστικών. Στην λίμνη υπάρχουν 20 είδη ψαριών από τα οποία τα 12 είναι ενδημικά της Ελλάδας και από αυτά 3 ενδημικά της Αιτωλοακαρνανίας, και 2 της Τριχωνίδας. Η πλούσια ορνιθοπανίδα της λίμνης που ξεπερνάει τα 200 είδη, περιλαμβάνει αργυροπελεκάνους, κορμοράνους, ερωδιούς, διάφορα είδη πάπιας, γερακίνες, όρνια, νερόκοτες, γλαρόνια, κ.ά.

Στα θηλαστικά της περιοχής αναφέρονται βίδρες, αγριόγατοι, αγριόχοιροι, σκίουροι, σκαντζόχοιροι, ασβοί, αλλά και αλεπούδες, τσακάλια και σπάνιοι λύκοι. Η βλάστηση περιμετρικά της λίμνης περιλαμβάνει πλατάνια, φράξους, λεύκες, κυπαρίσσια, βελανιδιές, εσπεριδοειδή, ελιές και πλήθος άλλων δέντρων, θάμνων, καλαμιώνων, νούφαρων. Η χλωρίδα της λίμνης είναι πολύ σημαντική και περιλαμβάνει πολλά ενδιαφέροντα είδη. Χαρακτηριστικό ενδημικό είδος της περιοχής είναι η *Centaurea aetolica*. Έχει, με λίγα λόγια, μία πολύ πλούσια βιοποικιλότητα.

Όπως γίνεται λοιπόν αντιληπτό η άντληση των υδάτων της λίμνης Τριχωνίδας θα επηρεάσει όλη τη ζωή που εντοπίζεται εντός και πέριξ της λίμνης. Η υδροάντληση θα επηρεάσει σημαντικά τον πυθμένα, αλλάζοντας τη δυναμική των ιζημάτων, τη χημεία του νερού και τα υδάτινα οικοσυστήματα.

Κι αυτό γιατί:

1. Προκαλεί διαταραχή, διάβρωση και ανακατανομή των ιζημάτων, λόγω των αναταράξεων που προκαλεί η άντληση και η απελευθέρωση του νερού.
2. Μπορεί να απελευθερώσει θρεπτικές ουσίες από τα ιζήματα του πυθμένα της λίμνης, κάτι που θα έχει ως αποτέλεσμα την άνθηση των φυκιών και τον ευτροφισμό.
3. Επιφέρει ποιοτικές αλλαγές του νερού και κινητοποίηση τοξικών ουσιών. Κάτι τέτοιο θα είναι καταστροφικό για τη ζωή των ψαριών και των πτηνών που ενδημούν στη λίμνη, αλλά ταυτόχρονα και για την ποιότητα του νερού άρδευσης για τις καλλιέργειες στην περιοχή.
4. Προκαλεί εξάντληση του οξυγόνου και υποξία που μπορεί να βλάψει οργανισμούς που τρέφονται από τον βυθό.
5. Η συχνή αλλαγή της στάθμης του νερού μπορεί να διαταράξει τους οικότοπους στον πυθμένα της λίμνης για τα αυγά των ψαριών, τα ασπόνδυλα και τα υδρόβια φυτά,

εκτοπίζοντας την υδρόβια βλάστηση, με αποτέλεσμα την απώλεια καταφυγίου για είδη όπως είναι τα ψάρια και άλλοι οργανισμοί.

6. Η άντληση των υδάτων επιφέρει σοβαρές επιπτώσεις στο πλαγκτόν της λίμνης, που αποτελεί κρίσιμο παράγοντα στο οικοσύστημα της λίμνης σαν τροφικό ιστό.

ΑΝΤΛΗΣΙΟΤΑΜΙΕΥΣΗ ΓΙΑΤΙ ΚΑΙ ΓΙΑ ΠΟΙΟΝ;

Είναι δεδομένο, πως η -με το έτσι θέλω- υφαρπαγή και λεηλασία της λίμνης από τα κοράκια των εταιριών, θα αλλάξει καθοριστικά και τη ζωή των τοπικών κοινοτήτων σε μια μεγάλη ακτίνα γύρω από το έργο. Οι δραστηριότητες γύρω από τη λίμνη θα εγκαταλειφθούν με την απώλεια της αγροτικής γης και την αλλαγή της χρήσης της. Η καταστροφή του φυσικού τοπίου με τη βιομηχανοποίηση της περιοχής θα βάλει ταφόπλακα, μια για πάντα, στους υπάρχοντες οικισμούς, στην γεωργική παραγωγή και τις χρήσεις αναψυχής.

Κάποια ερωτήματα που πρέπει να απαντηθούν, είναι τα εξής: «Τι την θέλουμε τελικά αυτή την ενέργεια;», « Ποιος αποφασίζει για τις ζωές μας;», «Ποιος πληρώνει τον λογαριασμό;».

Το πρώτο δεδομένο είναι πως οι δραστηριότητες της περιοχής, εντοπίζονται κυρίως στις αγροτικές εργασίες, την κτηνοτροφία και τη μελισσοκομία. Που ακριβώς αποσκοπεί, λοιπόν, η παραγωγή τεράστιας ποσότητας ενέργειας σε μια περιοχή που δεν είναι ωφέλιμη σε αυτούς που χρησιμοποιούν τον τόπο; Μια ενδεχόμενη απάντηση θα ήταν πως κάτι τέτοιο είναι ένα πρώτο βήμα για την περαιτέρω βιομηχανοποίηση της περιοχής.

Το δεύτερο δεδομένο είναι, πως αν όλη αυτή η ενέργεια GW που θα παράγεται θα πρέπει να μεταφέρεται, αυτό θα μπορεί να συμβεί μόνο με πυλώνες υψηλής τάσης από τον τόπο παραγωγής, με τις υφιστάμενες φυσικά απώλειες, στο σημείο κατανάλωσής της. Κανένας τοπικός λακός των συμφερόντων των επενδυτών δεν εξουσιοδοτείται να παραχωρεί το φυσικό περιβάλλον και τις ζωές

των ανθρώπων ενός ολόκληρου νομού προς ληλασία. Όχι μόνο αυτοί που θα δουν τον τόπο τους να ρημάζεται, αλλά και όλος ο κόσμος θα πρέπει να σημάνει οικολογικό συναγερμό και να λάβει θέσεις μάχης, ενάντια στην εθελοδοουλία και την, ήδη, αντιδραστική τοποθέτηση των τοπικών «αρχόντων».

Ο αγώνας αυτός θα κερδηθεί, όπως κερδήθηκε πρόσφατα κι ένας παρόμοιος, στη γειτονική Ήπειρο, ενάντια σε δύο πετρελαϊκές πολυεθνικές την Repsol και την Energean Oil & Gas. Και σε εκείνη την περίπτωση το μέτωπο ήταν διπλό και αφορούσε και τους επενδυτές και τους ντόπιους καλοθελητές και τους παρατρεχάμενούς τους, που έσπευσαν να καλωσορίσουν και να διευκολύνουν με κάθε μέσο τις πετρελαϊκές, οι οποίες εμφανίστηκαν ως ευεργέτες που έρχονται να σώσουν τους ντόπιους από την πείνα και την κακομοιριά.

Το φαραωνικό έργο αντλησιοταμίευσης στην μεγαλύτερη λίμνη της χώρας για λόγους περιβαλλοντικούς, επιστημονικούς και πολιτικούς είναι καταστροφικό για την ύπαρξή της και έχει μονάχα εμπορευματικά κίνητρα και γι' αυτό θα μείνει στα χαρτιά.

ΕΝ ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΙ

Η «Πράσινη Ανάπτυξη» στα πλαίσια του Καπιταλισμού είναι μια ακόμη στρατηγική, προκειμένου η Οικονομία να συνεχίσει να έχει την πρωτοκαθεδρία, συνεχίζοντας να καθορίζει τις κοινωνικές σχέσεις και τις σχέσεις παραγωγής. Η «Πράσινη Ανάπτυξη» στο πλαίσιο του υπάρχοντος οικονομικού συστήματος που στόχο έχει την συνεχιζόμενη αύξηση της παραγωγής και της κατανάλωσης, οδηγεί μέσα από το φαινόμενο της «αναπήδησης» και της «προγραμματισμένης απαξίωσης» σε μεγαλύτερη σπατάλη των φυσικών πόρων, παρόλο που μπορεί να παράγονται «καθαρότερα προϊόντα». Η «Πράσινη Ανάπτυξη» είναι ένας άλλος τρόπος της ηγεμονίας της καπιταλιστικής ανάπτυξης, και κυρίως του Βορρά. Οι εταιρίες-κολοσσοί εκμεταλλευόμενες τον παγκόσμιο Νότιο, επιχειρούν να παράγουν καθαρότερα και πιο κερδοφόρα γι' αυτές προϊόντα και μετατρέπουν σε χωματερές τις χώρες του Νότου.

Εκμεταλλεύονται ακόμη και τα κοιτάσματα ορυκτών, αποικιοποιώντας το έδαφος και τους ανθρώπους των χωρών με μικρότερο εργασιακό κόστος.

ΘΕΛΟΥΜΕ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΧΡΗΜΑΤΗΣΤΗΡΙΑΚΟ ΠΡΟΪΟΝ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΩΝ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΩΝ

-ΕΞΩ Η ΤΕΡΝΑ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ

-ΚΑΤΩ ΤΑ ΞΕΡΑ ΣΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΙΧΩΝΙΔΑ

Αντιεξουσιαστική Κίνηση

18Η ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ

ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ 26-27/10

Ακολουθεί απόσπασμα από την εισήγηση μας για την πρώτη θεματική με τίτλο «Πρόταγμα: Αναστοχασμός και Αναδιατύπωση»

«ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΜΕ ΠΙΟ ΠΕΡΑ ΑΣ ΕΧΟΥΜΕ ΥΠΟΨΗ ΟΤΙ...»

Οι βασικοί πυλώνες ή καλύτερα το υπέδαφος πάνω στο οποίο στηρίζεται το Αντιεξουσιαστικό πρόταγμα, όπως έχουν διαμορφωθεί ιστορικά τα πράγματα, είναι η ιδέα της Αναρχίας, ο Σοσιαλισμός χωρίς εξουσία, ο Αντιεξουσιαστικός σοσιαλισμός.

Αυτοί οι πυλώνες καταγράφονται εδώ για να υποδηλώσουν τον πολιτικό προσανατολισμό μας και όχι να χρησιμοποιηθούν σαν ιδεολογία ή να μετατραπούν σε ιδεολογία ή τέλος για παραγωγή ιδεολογικών κατασκευών. Η αλήθεια είναι ότι αυτά τα ιστορικά προτάγματα δεν έγιναν ποτέ στοιχεία μιας ψευδούς συνείδησης ούτε φυσικά καθεστωτικές ιδεολογικές δομές. Κάτι τέτοιο δεν οφείλεται μόνο στη γενικότερη αντιεξουσιαστική στρατηγική, της μη κατάληψης της εξουσίας, αλλά κυρίως στην άμεση δράση, στις εδώ και τώρα εναλλακτικές προσπάθειες εδαφικοποίησης των αντιεξουσιαστικών προτάσεων σε όλα τα κοινωνικά πεδία, είτε αφορούσαν την οργάνωση της παραγωγής είτε τις αυτοθεσμίσεις στην παιδεία, στην κουλτούρα, στον τρόπο οργάνωσης του αγώνα και της καθημερινής ζωής.

Με άλλα λόγια, δεν ήταν οι ιδέες μας ένα μεταφυσικό σύνολο μελλοντολογικών υποσχέσεων, αλλά αφορμή για άμεση πραγματοποίηση, για ανάληψη άμεσης δράσης με σκοπό την υλοποίηση όλων των προτάσεων εξόδου από τον καπιταλισμό και από τις σχέσεων κυριαρχίας. Έγιναν πράξεις, έγιναν πειράματα στην κατεύθυνση του αντιεξουσιαστικού σοσιαλισμού από την εμφάνιση του, για να κορυφωθεί η εικόνα του στην Ισπανική επανάσταση του 1936, εκεί όπου με όρους κοινωνικής

πλειοψηφίας, ταυτόχρονα με τον αντιφασιστικό αγώνα, πραγματώνονταν πολλά στοιχεία του αντιεξουσιαστικού σοσιαλισμού στα εργοστάσια και στην αγροτική παραγωγή ενώ τα περισσότερα ζητήματα παιδείας και πολιτισμού είχαν ήδη τεθεί με τα εκατοντάδες κοινωνικά κέντρα που υπήρχαν σε όλη τη χώρα και με τα σχολεία που ο Φρανσίσκο Φερέρ είχε αναδείξει.

Πιάνοντας αυτό το νήμα, σκοπός μας είναι να λειτουργήσουμε για την παραπέρα αποκατάσταση του αισθητού κόσμου, επεκτείνοντας αυτά τα προτάγματα και όχι περιορίζοντάς τα. Όπως λοιπόν η Ελευθερία και η Ισότητα έχουν δυναμικό και όχι στατικό χαρακτήρα, έτσι και το αντιεξουσιαστικό πρόταγμα, που τις διαπερνά ενισχύοντάς τις, έχει εξίσου δυναμικό χαρακτήρα στο χρόνο και στο χώρο. Ούτως ή άλλως, όλες οι ιδέες έχουν δυναμικό χαρακτήρα, αλλά ο μόνος που μπορεί να σταματήσει αυτή τη διαδικασία είναι το ίδιο το υποκείμενο που τις χρησιμοποιεί, ο ίδιος ο άνθρωπος δηλαδή. Είτε να σταματήσει την χρονικότητα και να τις μετατρέψει σε εξουσία είτε να τις ιδιωτικοποιήσει χρησιμοποιώντας τις σε επίπεδο μικροκοινωνικών διαδικασιών. Όπως όμως και να 'χουν τα πράγματα ο περιορισμός και όχι η επέκταση...»

Σας περιμένουμε, και τις δυο ημέρες, στον Ελεύθερο Κοινωνικό Χώρο «αλτάι», από τις 11 πμ, για να συζητήσουμε, για να φανταστούμε την προοπτική, για να πάρουμε θέση στους διεξαγόμενους κοινωνικούς εμφύλιους!

Απάθεια-Παραίτηση Τέλος!

Αντιεξουσιαστική Κίνηση

---

3 Ημέρες υπεράσπισης των βουνών (17-18-19 Μαΐου στο καταφύγιο Αγράφων) – Αντιεξουσιαστική Κίνηση

ΑΓΡΑΦΑ: ΛΗΛΑΣΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ

Στο ερώτημα ενέργεια γιατί και για ποιόν ο ελληνικός νεοφιλελευθερισμός έχει έτοιμη την εφιαλτική του απάντηση. Ληλασία και καταστολή. Όλα για την κερδοσκοπική δυστοπία παραμερίζοντας την τοπική κοινωνία τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους «ύποπτους» δασάρχες, τεμαχίζοντας τη φύση όπως ακριβώς κάνει και για την κοινωνία. Ληλασία και καταστολή.

Στα Άγραφα σχεδιάζεται η δημιουργία 44 αιολικών πάρκων με την εγκατάσταση 575 ανεμογεννητριών ικανές να συνεισφέρουν στα κέρδη των επενδυτών μερικά επιδοτούμενα εκατομμύρια ευρώ από τα χρήματα όλων για την πώληση ηλεκτρικού ρεύματος. Ήδη σε δύο οροπέδια της περιοχής των Αγράφων εγκρίθηκε η εγκατάσταση 40 ανεμογεννητριών σε υψόμετρο 1500 μέτρων και άνω.

Την καταστροφή της βιοποικιλότητας των βιότοπων και μάλιστα στο όνομα της πράσινης ανάπτυξης, όπως ονομάζουν την επενδυτική δραστηριότητα γύρω από τις ανεμογεννήτριες, η εγκατάσταση των οποίων απαιτεί καταστροφή του υπάρχοντος τοπίου, αλλά και του βιοαποθέματος. Έχουν εγκαταστήσει σε όλη την ηπειρωτική και νησιώτικη χώρα ανεμογεννήτριες και συνεχίζουν χωρίς καμιά προδιαγραφή, χωρίς κανένα όριο. Μα αυτό δεν κάνουν και με τις εξορύξεις χρυσού στην Χαλκιδική, τις εξορύξεις Βωξίτη στην Γκιώνα και στον Παρνασσό, με την προαναγγελλόμενη εκτροπή του Αχελώου, και με τον τεμαχισμό της Ηπείρου και άλλων περιοχών σε οικόπεδα εξόρυξης υδρογονανθράκων; Ληλασία και κερδοσκοπία είναι η κανονικότητα του νεοφιλελευθερου κρατισμού.

Η παγκόσμια ενεργειακή κρίση δημιουργείται και βαδίζει χέρι-χέρι με τις λογικές της προόδου και της ανάπτυξης. Το φαντασιακό της αδιάκοπης μεγέθυνσης της παραγωγής, της υπερκατανάλωσης, της μεγάλης κλίμακας του κράτους και του πολυεθνικού κεφαλαίου απέναντι στη δημοκρατική διαχείριση της κοινότητας αποτελούν συνιστώσες και προβλήματα που δεν μπορούν

να κατανοηθούν εκτός της ιδεολογίας της συνεχούς ανάπτυξης. Για εμάς, ο στοχασμός πάνω στο ενεργειακό ζήτημα θα πρέπει να είναι κατ' εξοχήν πολιτικός. Σε αντίθεση με τις αντιλήψεις της αριστεράς περί κρατικού σχεδιασμού και παραγωγισμού, θεωρούμε ως άξονες για μια συνεπή απάντηση στις ενεργειακές προκλήσεις την αποκέντρωση, την απομεγέθυνση και την αυτοδιεύθυνση.

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ

Η εμπειρία των μεγάλων κινημάτων του πρόσφατου παρελθόντος για την υπεράσπιση των κοινών αγαθών δείχνει ότι ο μόνος τρόπος για να είναι αποτελεσματικά είναι να οργανώνονται με αμεσοδημοκρατικό, ισότιμο τρόπο και να περιλαμβάνουν στο λόγο τους την κριτική στη λογική της ανάπτυξης και της υπερεκμετάλλευσης των φυσικών πόρων. Πέρα απ' όλα τα άλλα, το ζήτημα της διαχείρισης των φυσικών πόρων είναι ένα ζήτημα δημοκρατίας και κοινωνικού ελέγχου. Οφείλουμε να μην παραβλέπουμε αυτή την οπτική, ενισχύοντας πρακτικές αποκέντρωσης και έμφασης στην τοπικότητα του ενεργειακού σχεδιασμού, υποστηρίζοντας την αξία προτάσεων αυτοπεριορισμού και εξοικονόμησης ενέργειας.

Το φράγμα της Μεσοχώρας, οι εξορύξεις στα παρθένα εδάφη της Ηπείρου, οι κινεζικές επενδύσεις στον λιγνίτη και οι ανεμογεννήτριες στις κορυφές των Αγράφων αποτελούν μέρη ενός συνολικού, καταστροφικού σχεδιασμού για τις κοινωνίες και το περιβάλλον κι έτσι πρέπει να αντιμετωπίζονται.

▪ **ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΑΓΡΑΦΑ ΧΩΡΙΣ ΑΙΟΛΙΚΑ**

▪ **ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΙΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΕΣ ΛΟΓΙΚΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

▪ **ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ/ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ/ΤΟΠΙΚΕΣ ΑΥΤΟΘΕΣΜΙΣΕΙΣ**

*Για πληροφορίες σχετικά με τη μετάβαση και τη διαμονή στο Ορειβατικό Καταφύγιο Αγράφων μπορείτε να επικοινωνήσετε με τη σελίδα.

Αντιεξουσιαστική Κίνηση Αθήνας

Αντιεξουσιαστική Κίνηση – ΕΚΛΟΓΕΣ 2023: Επιστροφή στα βασικά επίδικα

Στις εκλογές που έπονται δεν υπάρχει κανένα στοιχείο πολιτικής και κομματικής αντιπαράθεσης, παρά μόνο αυτή για τη νομή της κυβερνητικής εξουσίας ξεμαγεμένη από κάθε μικρή ή μεγάλη υπόσχεση/αυταπάτη.

Στρατηγικό κέντρο αυτής της υπόσχεσης ήταν και είναι η κρατική διαχείριση-κυβερνησιμότητα, επενδεδυμένη πάντα με εξωραϊστικά αφηγήματα. “Αποχουντοποίηση”, αλλαγή και κοινωνικό κράτος, εκσυγχρονιστικό κράτος και ανάπτυξη, επανίδρυση του κράτους, “λεφτά υπάρχουν”, κράτος χρεοκοπίας και εκτάκτου ανάγκης, αντιμονοπωλιακό, αντιμνημονιακό και κοινωνικό κράτος, επιτελικό κράτος κ.ο.κ.

Σε καμία από αυτές τις περιόδους το Ελληνικό Κράτος δεν έπαψε να αποκαλύπτει σε κρίσιμες στιγμές του κοινωνικού ανταγωνισμού το πραγματικό του πρόσωπο. Διεφθαρμένο, ρουσφετολογικό, πελατειακό, λησταρχικό, εγκληματικό και Greek Mafia.

Ήταν ο Δεκέμβρης του 2008, οι πλατείες του '12, ο πάτος του Αιγαίου, και το έγκλημα στα Τέμπη που τράβηξαν με εκκωφαντικό τρόπο το χαλί της σαγηνευτικής απάτης όλων των προεκλογικών προσδιορισμών του κράτους.

Θα το πούμε για άλλη μια φορά: Το κράτος από την ουσία του δεν μεταλλάσσεται. Αντιθέτως, συσσωρεύει διαδοχικά την εμπειρία της προσταγής και ταυτόχρονα προσλαμβάνει ισχύ από όλες ανεξαιρέτως τις πολιτικές που επιδιώκουν την διαχείρισή του. Δεν καταλαμβάνεται αλλά καταλαμβάνει. Οι επίδοξοι διαχειριστές σε αυτή την πραγματικότητα μας καλούν να ανταποκριθούμε να συμμετέχουμε και να συνυπογράψουμε μέρα-μεσημέρι.

Όσο εξειδικεύεται η παραπάνω γενική οπτική στα επίδικα των κοινωνικών μετώπων τόσο η σαγήνη του ψέματος γίνεται πιο επαίσχυντη. Και για του λόγου το αληθές ή για την άρση κάθε αντιπαράθεσης μεταξύ δεξιάς και αριστεράς -μεταξύ Ν. Δημοκρατίας και Σύριζα ή εν δυνάμει κομμάτων τύπου Σύριζα-αυτός επιβεβαιώνεται και από τα παρακάτω:

– **Φράχτης του Έβρου.** Ένα τείχος όπου διευρύνει τον υγρό τάφο του Αιγαίου για κάθε κατατρεγμένο και αποκλεισμένο αυτού του

κόσμου. Αυτά τα 140.000 μέτρα λεπιδοφόρου συρματοπλέγματος αριστερά και δεξιά συναγωνίζονται να επεκτείνουν.

– **Εξορύξεις. Ενώ η El Dorado.** Συνεχίζει την καταστροφή στις Σκουριές με την άδεια της προηγούμενης κυβέρνησης, η μεγάλη ιδέα της γενίκευσης των εξορύξεων βρίσκει σε πλήρη συμφωνία την πλειοψηφία των κομμάτων από αριστερά-δεξιά .

– **Ενεργειακό-Ακρίβεια.** Το μόνο που μένει στους επίδοξους κυβερνητικούς είναι η διαχείριση της ενέργειας και της ακρίβειας και η τροφοδότηση των αποθηκευτικών χώρων των κερδοσκόπων με περισσότερη ενέργεια και κέρδη.

– **Εργασιακό.** Φρόντισαν με ιδιαίτερο ζήλο να εκτοπίσουν την Εργασία από κάθε παραγωγική δραστηριότητα, να την τεμαχίσουν-ελαστικοποιήσουν, να την μερικοποιήσουν και να την παραδώσουν στο εφοδιαστικό κεφάλαιο. Αυτή την Εργασία και με αυτούς τους όρους καλούνται να διαχειριστούν τα κυβερνητικά κόμματα.

– **Ανάπτυξη.** Επενδύσεις και ιδιωτικοποιήσεις συγκροτούν την μοναδική προοπτική για όλα ανεξαιρέτως τα κόμματα αφού έχουν ήδη φροντίσει να εντάξουν στο ΤΑΙΠΕΔ ότι είναι δυνατό να πουληθεί.

– **Καταστολή.** Η παρούσα κυβέρνηση ολοκλήρωσε ότι η προηγούμενη είχε αρχίσει σε επίπεδο καταλήψεων, διωγμών και κρατικής τρομοκρατίας και είναι έτοιμοι για νέα δολοφονική εξόρμηση σε μετανάστ(ρι)ες, ανέργους/ες αλλά και ενάντια στη νεολαία που θα βρουν σύντομα μπροστά τους.

Η πολιτική κατάσταση των από πάνω, μια κατάσταση Βαϊμάρης έλλειψης κάθε πολιτικού νοήματος και ενδιαφέροντος, την οποία βιώνουμε και είναι μόνο αυτό που φαίνεται και αυτό που η κοινωνία με την κυνική αποστασιοποίησή της καταγγέλλει. Είναι οι μόνες εκλογές τόσο αδιάφορες και άδειες από περιεχόμενο, νόημα και φυσική παρουσία, που από την επόμενη μέρα θα κυλήσουν τα πράγματα σαν να μην είχε συμβεί τίποτα. Αφού ακόμη και οι νικητές είναι προαποφασισμένοι σε αυτή την πιο μίζερη εκλογική διαδικασία από την μεταπολίτευση μέχρι σήμερα.

Αυτό, όμως, που σιγοβράζει είναι αυτό που θα κληθούν σύντομα οι κυβερνητικοί να αντιμετωπίσουν. Η νεολαία έχει αηδιάσει βλέποντας το τείχος του αποκλεισμού μπροστά τους. Οι κατώτερες τάξεις δεν έχουν άλλα περιθώρια επιβίωσης, αλλά και η κοινωνία γενικότερα βρίσκεται σε κατάσταση μιας στιγμής πριν από την μεγάλη αποσυμπύκνωση.

Τα σύγχρονα κινήματα διεκδικούν το δημόσιο χώρο πέρα από κόμματα, συνδικάτα και παραδοσιακές δομές διαπραγμάτευσης και

εμείς συντασσόμαστε με αυτή την προοπτική για ένα ελεύθερο, δημόσιο και κοινωνικό έδαφος πέρα από τις εκλογές.

Ήδη οι σύγχρονες εξεγέρσεις έχουν κάνει την εμφάνισή τους και σύντομα θα κληθούμε να απαντήσουμε αν και πως θα συμμετέχουμε σε αυτό που κοινωνική πλειοψηφία θα διεκδικήσει. Ας προετοιμαστούμε.

- ΟΥΤΕ ΑΝΑΘΕΣΕΙΣ ΟΥΤΕ ΥΠΟΤΑΓΗ

- ΝΑ ΠΑΡΟΥΜΕ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΜΑΣ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΤΗ ΖΩΗ

- ΜΕ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΙΑ

Αντιεξουσιαστική Κίνηση